

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z.Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**OPERAČNÍ PROSTOR POLICIE ČR A ZVLÁŠTNOSTI
OCHRANY STÁTNÍCH HRANIC ČESKÉ REPUBLIKY
V DOBĚ MIGRAČNÍCH KRIZÍ**

Autor práce: Ján Škriňa, DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: Dr. Mgr. Josef Kříha, PhD., LL.M.

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 1632/5b, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Ján Škriňa, DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Místo studia: Píibram

Název bakalářské práce: Operační prostor Policie ČR a zvláštnosti ochrany státních hranic České republiky v době migračních krizí

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: The Operational Space of the Police of the Czech Republic and the Peculiarities of the Protection of the State Borders of the Czech Republic in Times of Migration Crises

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Vedoucí bakalářské práce: Dr. Mgr. Josef Kříha, PhD., LL.M.

Datum zadání bakalářské práce: prosinec 2024

Cíl bakalářské práce: Cílem bakalářské práce je primárně formou recentního teoretického vymezení základních propedeutických východisek a pojmosloví objasnit významnost a specifčnost uplatňování principů ochrany státních hranic České republiky, kterou fakticky institucionálně zabezpečuje Policie České republiky od určujícího období roku 1993 až do současné doby.

Student:	13.12.2024	
Ján Škriňa, DiS.	datum	podpis
Vedoucí práce:	10.12.2024	
Dr. Mgr. Josef Kříha, PhD., LL.M.	datum	podpis

Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry:	20.1.2025	
doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	datum	podpis
Prorektor pro studium a vnitřní záležitosti:	21.1.2025	
doc. PhDr. Miroslav Sapík, Ph.D.	datum	podpis
Rektor:	27.1.2025	
doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	datum	podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucího a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

PODĚKOVÁNÍ

Dovoluji si touto cestou poděkovat všem, kteří mi byli oporou při zpracování této bakalářské práce a jejichž rad si velmi cením, především však panu Dr. Mgr. Josefu Kříhovi, PhD., LL.M., za jeho velice přínosnou metodickou pomoc, kterou mi při jejím zpracování poskytl. Současně bych taktéž rád poděkoval mé manželce a rodině za poskytnutou podporu po celou dobu studia.

ABSTRAKT

ŠKRIŇA. J. *Operační prostor Policie ČR a zvláštnosti ochrany státních hranic České republiky v době migračních krizí*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2025. s. Vedoucí bakalářské práce: Dr. Mgr. Josef Kříha, PhD., LL.M.,

Klíčová slova: hranice, hraniční kontrola, mezinárodní letiště, migrační krize, ochrana a ostraha hranic, Schengenský prostor, vnější hranice, vnitřní hranice

Věcné vymezení bakalářské práce primárně, formou širšího teoretického postihu objasňuje základní pojmosloví a východiska trvale celospolečensky i odborně aktuální zkoumané tematické oblasti a zároveň úžeji analyzuje poukazované faktory ovlivňující migrační krize v návaznosti na ochranu hranic, kterou v rámci daného operačního prostoru institucionálně zabezpečuje Policie České republiky od určujícího období roku 1993 až do současného období, tj. období vyznačující se tzv. „cyklickým“ opakováním migrační krize.

ABSTRACT

ŠKRIŇA, J. *The Operational Space of the Police of the Czech Republic and the Peculiarities of the Protection of the State Borders of the Czech Republic in Times of Migration Crises: Bachelor Thesis*. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2025. p. Supervisor: Dr. Mgr. Josef Kříha, PhD., LL.M.,

Keywords: borders, border control, external borders, internal borders, international airports, migration crisis, border control and surveillance, Schengen area

The substantive definition of the bachelor thesis primarily clarifies the basic terminology and starting points of constantly societally and professionally relevant thematic area under investigation, in connection with border protection, which, within the given operational space of the institutional the Police of the Czech Republic from the determining period to the 93rd period until the 19th period with the so-called "cyclical" repetition of the migration crisis.

OBSAH

ÚVOD	8
1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	11
2 STÁTNÍ HRANICE ČESKÉ REPUBLIKY	12
2.1 Vymezení státní hranice.....	13
2.2 Druhy státních hranic	17
3 OCHRANA STÁTNÍCH HRANIC ČESKÉ REPUBLIKY	18
3.1 Ochrana vnější hranice.....	20
3.2 Ochrana vnitřní hranice.....	21
3.2.1 Opatření vlády	22
3.2.2 Mimořádné opatření Ministerstva vnitra ČR.....	23
3.2.3 Oprávnění policie při dočasném znovuzavedení ochrany vnitřních hranic	25
3.3 Porovnání České republiky a Slovenské republiky	26
4 MIGRAČNÍ KRIZE	28
4.1 Legální migrace	28
4.2 Nelegální migrace	29
4.3 Historie migračních krizí na území České republiky.....	30
4.4 Novodobé migrační krize.....	31
4.5 Ochrana vnitřních hranic České republiky v době migrační krize	34
4.6 Kontingenty Policie České republiky a nelegální migrace	44
4.7 Co je Frontex?	47
4.8 Porovnání opatření ve státech na migrační trase.....	48
4.9 Dopady migrace pro Českou republiku	49
4.10 Dílčí a zevšeobecňující vyhodnocení empirického (dotazníkového) šetření....	51
ZÁVĚR	54
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	56
SEZNAM ZKRATEK	62
SEZNAM GRAFŮ	63
SEZNAM TABULEK	64
SEZNAM PŘÍLOH	65
PŘÍLOHY	66

Úvod

Věcné vymezení bakalářské práce (dále jen „**práce**“) formou teoretického postihu, vymezuje legitimitu operačního prostoru činnosti Policie České republiky a její nezastupitelnou roli v oblasti faktického zabezpečení vnitřní bezpečnosti a ochrany státních hranic České republiky v případech dočasného znovuzavedení kontrol na státní hranici.

Specializovaným útvarům, který se ochranou státních hranic zabývá v rámci Policie České republiky je Služba cizinecké policie. Služba cizinecké policie spadá svou gescí pod Ministerstvo vnitra ČR, které mimo jiné zřizuje útvary Policie České republiky s celostátní působností. Tato specializovaná složka policie se zabývá zejména úkoly, které vyplývají např. z nelegální migrace, uplatňuje represivní opatření v souvislosti s pobytem cizinců, kteří jsou na území České republiky v rozporu s platnými zákony, které vyplývají z mezinárodních smluv a právních předpisů Evropské unie. Uplatňuje preventivní i represivní opatření v souvislosti s pobytem cizinců v rámci příslušných právních předpisů a v neposlední řadě plní úkoly, které vyplývají z mezinárodních smluv a právních předpisů Evropské unie. V současné době, kdy je vlivem válek, klimatických změn a ekonomických motivů rozšířená nelegální migrace osob, je téma ochrany státních hranic velmi důležité. Česká republika byla v nedávné minulosti nucena, aby při obraně svého území spoléhala na mezinárodní smlouvy, vzhledem ke své geografické poloze uprostřed Evropy. Lze konstatovat, že Česká republika, předtím Československá republika, nikdy neměla své hranice „zadarmo“, byly často tvrdě vydobyté, proto by mělo být o hranici pečováno v náležité úctě a na její ochranu by nemělo být nikdy zapomínáno. Stejně tak na orgány, které se starají o její ochranu a věnují jí patřičnou péči.

Tak jako v minulosti, i dnes jsou hranice upraveny zákony a právními předpisy, které jsou závazné při široké škále činností. Česká republika je v současné době obklopena státy, které mají základní smýšlení směrem k Evropské unii. Potvrzení tohoto směru je vstup České republiky do Schengenského prostoru. Z pohledu ochrany státních hranic je to zásadní událost, která znamenala ukončení trvalých kontrol na hraničních přechodech vnitřních hranic po celém obvodu České republiky. Česká republika tak v současné době nemá úplný přehled o tom, které osoby a jakým způsobem se do České republiky dostanou a spoléhá tak na své partnerské státy v Schengenském prostoru, že zajistí sdílení informací o těchto osobách ve vymezených mantinelech. Zároveň však spoléhá na to, že ostrahu hranic, jak jí známe z doby před rokem 2007,

plnohodnotně zajistí státy, které jsou na vnější straně perimetru Schengenského prostoru. Proto Česká republika například musí např. spoléhat i na své nejbližší sousedy, mimo jiné na Slovenskou republiku, která je na vnějším perimetru (pomyslném prstenci) Schengenského prostoru a Evropské Unie. Slovensko tedy musí zajistit ochranu hranice s Ukrajinou v délce 97 km. Česká republika, potažmo Policie České republiky, takovou povinnost za normálního stavu nemá.

Normální stav nebyl od roku 2007 zásadně narušen. Proto byly prováděny kontroly na státní hranici jen při pořádání mezinárodních sportovních utkání nebo návštěvě významného státníka či zasedání mezinárodních organizací. Zásadní změnu přinesl začátek roku 2020. Pandemická situace v souvislosti s nákazou nemocí SARS-CoV-2 a její vývoj si vyžádal od Policie České republiky a dalších bezpečnostních sborů ČR nejrozsáhlejší kontroly vnější hranice od roku 2007. I okolní státy, například Polská republika, na hranici s Českou republikou obnovila hraniční kontroly.

Další zásadní změnu přinesl rok 2015. Migrační situace se stala velkým problémem pro celou Evropskou unii a především pro státy na migračních trasách. Migrační krize se opakovaně objevuje v různé síle. Česká republika na ní také musela reagovat a začalo od roku 2015 vysílat kontingenty Policie České republiky do států, které jsou na migračních trasách. Byla nucena opakovaně zavádět opatření na ochranu vnitřních hranic po celé délce se Slovenskou republikou.

V jednotlivých subkapitolách „práce“ jsou dále specifikovány základní „de lege lata“ účinné právní normy, které se zabývají vyznačením státní hranice hraničními mezníky a dalšími technickými prostředky, upozorňující na průběh státní hranice. „Práce“ se také zabývá rozdělením hranic podle různých kritérií.

Běžný občan České republiky, který například jako pěší turista nebo cyklista při procházce v lese či jízdě po cyklostezce, si ani nevšimne, že překročil státní hranici. Naproti tomu každý rok musí tisíce občanů České republiky projít hraniční kontrolou, takřka uprostřed republiky na mezinárodním letišti v Praze – Ruzyni. Právě toto letiště je jedním z mezinárodních letišť na území České republiky. Hraniční kontrola se však týká pouze osob, které cestují především do zemí nebo zpět ze zemí mimo Schengenský prostor. Podle velikosti i počtu cestujících je mezinárodní letiště v Praze největším letištem v České republice a Inspektorát cizinecké policie je jedním z největších základních policejních útvarů. V práci je popsáno složení tohoto útvaru.

Věcné vymezení „práce“ taktéž analyzuje problematiku ochrany státní hranice v souvislosti s jejím nelegálním překračováním a to ať už vnitřní či vnější v návaznosti

na logistické zabezpečení. Na mezinárodních letištích jsou zřízeny Inspektoráty cizinecké policie, které svojí činností dohlíží na dodržování zákonů. Ochranu na vnitřní hranici zavádí opatření obecné povahy, a na její ochraně se situačně a operativně podílejí další součásti Policie České republiky a to podle aktuálních bezpečnostních potřeb.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Cílem „práce“ je primárně formou recentního teoretického vymezení základních propedeutických východisek a pojmosloví objasnit významnost a specifičnost uplatňování principů ochrany státních hranic České republiky, kterou fakticky institucionálně zabezpečuje Policie České republiky od určujícího období roku 1993 až do současné doby.

V obsahové části teoretické části „práce“ bude dílem užita teoreticko-metodická, historická, komparativní a statistická analýza. Analytickou metodou bude proveden rozbor dostupné odborné literatury, „de lege lata“ účinných zákonů a dalších právních norem, které se týkají ochrany státních hranic České republiky. Na základě historické metody bude provedena analýza právních subjektů zapojených do ochrany státní hranice. Metoda komparativní bude užita při porovnávání údajů o migrujících osobách v porovnání s časem před a od zavedení mimořádného opatření v době migračních krizí. Pro číselné údaje a grafy bude použita statistická metoda. V rámci jejího úvodního vymezení bude primárně, formou recentního vymezení základních propedeutických východisek a pojmosloví objasněna významnost principů ochrany státních hranic České republiky, kterou institucionálně zabezpečuje Policie České republiky od určujícího období roku 1993 až do současného období, tj. období vyznačující se tzv. „cyklickým“ opakováním migrační krize. V navazujících subkapitolách teoretické části „práce“ budou širěji specifikovány zvláštnosti ochrany státní hranice před a po vstupu ČR do Schengenského prostoru v kompetenčně vymezeném operačním prostoru činnosti ozbrojeného bezpečnostního sboru, tj. Policie ČR – služby cizinecké policie. Teoretická část „práce“ bude dále i formou užšího analyticko-syntetizujícího postihu rámcově demonstrovat východiska mezinárodní a vnitrostátní právní úpravy, včetně užití praxeologicky orientovaného vhledu k jednotlivým formám a způsobům neoprávněného pohybu osob přes území České republiky. Teoreticko-praxeologická část „práce“ bude vhodně doplněna i o tematicky přílehlavé situační příklady. Zpracovatel „práce“ taktéž vyhotoví i rozšířené empirické (dotazníkové) šetření, směřované k oslovené kohortě respondentů, zařazených na různých úrovních a v různých složkách Policie ČR, které bude zájmově detekovat poukazované „povědomí“ o problematice ochrany státních hranic a dočasném znovuzavedení hraničních kontrol. Shora poukazované empirické šetření bude taktéž doplněno i o komparativní reflexi legitimně vymezených pravomocí Policie České republiky a Celní správy při ochraně státních hranic.

2 Státní hranice České republiky

V první kapitole jsou uvedeny a charakterizovány základní právní normy, pojmy a definice vztahující se k problematice ochrany státní hranic.

Státní hranice České republiky, tak jako každé hranice jiných států vymezuje vnitřní území každého státu. Stanoveny bývají prostřednictvím mezinárodní smlouvy. Státní hranice České republiky je v celé délce pozemní, protože Česká republika je vnitrozemský stát. Celková délka hranic České republiky činí 2 326 820 m a je osazena 38 660 hraničními znaky. V terénu jsou hraničními znaky: hraniční kameny, sloupy, kůly či mezníky. Pro přehlednost a zřetelnost vyznačení průběhu státních hranic v terénu je každý hraniční znak označen pořadovým číslem umístěným na jedné z bočních stěn hraničního znaku, přivracené k předchozímu znaku, tedy směrem ke znaku, od něhož číslování vychází. Česká republika hraničí se státy Spolková republika Německo v délce 818 949 m, Polská republika v délce 795 781 m, Rakouská republika v délce 460 379 m a Slovenská republika v délce 251 711 m.¹ Následná tabulka srovnává jednotlivé úseky hranice dle délky a počtu hraničních přechodů, vyjma 18 mezinárodních letišť a 4 říčních přechodů.²

Tab. 1 Délka státní hranice České republiky s okolními státy³

DÉLKA STÁTNÍ HRANICE ČESKÉ REPUBLIKY			
STÁT	DÉLKA HRANICE v m	POČET PŘECHODŮ k. 31. 12. 2006	
		Silniční	železniční
Spolková republika Německo	818.949	34	10
Polská republika	795.781	28	6
Rakouská republika	460.379	16	4
Slovenská republika	251.711	15	6
Celkem	2.326 km	93	26

¹ Státní hranice a pohraniční turistika, [online] 2025, [cit. 2024-12-14] dostupné z WWW: <https://www.zdeneksmida.cz/statni-hranice-a-pohranicni-turistika.html>.

² Definice státních hranic [online] 2025, [cit. 2024-12-14] dostupné z WWW: <http://www.zdeneksmida.cz/teorie-statnich-hranic/definice-statnich-hranic.html>.

³ Státní hranice a pohraniční turistika, [online] 2025, [cit. 2024-12-14] dostupné z WWW: <https://www.zdeneksmida.cz/statni-hranice-a-pohranicni-turistika.html>.

2.1 Vymezení státní hranice

Ústava České republiky (dále jen „**Ústava**“) – viz Ústavní zákon č. 1/1993 (ze dne 16. prosince 1992) patří dle hierarchie právního řádu mezi základní zákon státu a je toliko z pohledu vnitrostátního práva nejvyšší právní normou. Ústava zaručuje pro občany základní lidská práva. Výklad „Ústavy“ a její kontrolu, zda je dodržována, má na starosti Ústavní soud České republiky (dále jen „**ÚS ČR**“). V tomto nejvýše postaveném právním předpisu je zmiňována státní hranice v čl. 11 – „*Území České republiky tvoří nedílný celek, jehož státní hranice mohou být měněny jen ústavním zákonem*“⁴. Takovými zákony jsou např. Ústavní zákon č. 74/1997 Sb., o změnách státních hranic se Slovenskou republikou⁵, a Ústavní zákon č. 235/2012 Sb., o změnách státních hranic s Rakouskou republikou. Změna státní hranice je možná jen rozhodnutím Parlamentu České republiky.

Zákon č. 312/2001 Sb., o státních hranicích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o státních hranicích**“), je zásadní právní normou, která upravuje výkon státní správy, práva a povinnosti fyzických a právnických osob ve věcech státních hranic České republiky. V aplikaci ustanovení § 2 „cit. zákona“ je „ex lege“ vymezen základní pojem neboli definice státní hranice:

*„Státní hranice oddělují výsostné území České republiky od území sousedních států jak na zemském povrchu, tak svislým směrem ve vzdušném prostoru i pod zemským povrchem, v nadzemních i podzemních stavbách a zařízeních. Státní hranice jsou stanoveny mezinárodní smlouvou nebo ústavním zákonem. Polohu státních hranic lze určit z hraničního dokumentárního díla nebo z vyznačení průběhu státních hranic v terénu.“*⁶

Hlava I. „cit. zákona“ definuje samotnou státní hranici, Hlava II. pak obsahuje technickou stránku státní hranice, tedy samotné označování státní hranice. Jde o podmínky a prostředky, kterými je hranice vyznačená, tedy jak je viděna z pohledu člověka. Hranice státu je tvořena hraničními znaky, kdy jejich podoba, tvar, rozměry

⁴ČESKO. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., o bezpečnosti České republiky. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2025 [cit. 2024-12-30]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-1>.

⁵ČESKO. Ústavní zákon č. 74/1997 Sb., o o změnách státních hranic se Slovenskou republikou In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2025 [cit. 2025-2-25]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1997-74>

⁶ČESKO. Zákon č. 312/2001 Sb., o státních hranicích České republiky. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2025 [cit. 2024-12-30]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-312>.

a poloha je uvedena v hraničním dokumentárním díle. Jejich popis upravují mezinárodní smlouvy.⁷

Státní hranice může být vytyčena přímo po spojnicích hraničních znaků či spojnicích lomových bodů (bod, v němž se hranice územní správní jednotky lomí; v terénu je zpravidla stabilizován). Státní hranici může tvořit rovněž vodní tok, hraniční cesta nebo obdobná terénní úprava, která neumožňuje přímé vyznačení. Při nepřímém vyznačení jsou umístěny státní znaky střídavě nebo v párech po obou stranách státní hranice.

Aby bylo zřejmé, že v daném místě prochází státní hranice, je potřeba státní hranici řádně vyznačit. Zařízení upozorňující na průběh státní hranice jsou proto popsána v Hlavě II. „zákona o státních hranicích“ Sousedící státy si dohodou určují místa, kde lze hranici překročit. Tato místa nazýváme hraničními přechody. Na tomto místě musí být oválná tabule s bílým podkladem, na které je umístěn velký státní znak doplněný modrým nápisem „Česká republika“. Mimo hraniční přechod, je dle § 2 odst. 1 písm. a) „zákona o státních hranicích“, ve vzdálenosti do 50 m od státní hranice umístěna obdélníková tabule s červeným nápisem: *"POZOR! STÁTNÍ HRANICE"*, *"POZOR! STÁTNÍ HRANICE PROBÍHAJÍ HRANIČNÍ CESTOU"*, *"POZOR! STÁTNÍ HRANICE PROBÍHAJÍ HRANIČNÍM VODNÍM TOKEM"*, *"POZOR! STÁTNÍ HRANICE PROBÍHAJÍ PLAVEBNÍ DRÁHOU"*, *"POZOR! STÁTNÍ HRANICE PROBÍHAJÍ PO OKRAJI CESTY"* nebo *"POZOR! STÁTNÍ HRANICE PROBÍHAJÍ PO BŘEHU VODNÍHO TOKU"*⁸. Nápis je na bílém podkladu a zařízení je ve vlastnictví České republiky.

V Hlavě III. „zákona o státních hranicích“, se mimo jiné uvádí, že průběh státní hranice musí být zřetelný, v místě přímého vyznačení je hraniční pruh o šíři 1 m a kolem hraničního znaku volná kruhová plocha o poloměru 1 m. Je vyloučené, aby byl hraniční znak zarostlý vegetací či jinak snížena zřetelnost hraničního znaku. Z jednoho hraničního znaku by mělo být viděno na druhý hraniční znak na každou stranu. Aby bylo dosaženo tohoto účelu, má zabezpečovat zřetelnost a věci s ní spojené Ministerstvo vnitra, jak se uvádí v Hlavě IV. „zákona o státních hranicích“.⁹ Při správě státní hranice

⁷ ČESKO. Ústavní zákon č. 74/1997 Sb. o změnách státních hranic se Slovenskou republikou In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2025 [cit. 2025-2-25]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1997-74>

⁸ ČESKO. Zákon č. 312/2001 Sb., o státních hranicích České republiky. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2025 [cit. 2024-12-30]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-312>

⁹ ČESKO. Zákon č. 312/2001 Sb., o státních hranicích České republiky. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2025 [cit. 2024-12-30]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-312>

Ministerstvo vnitra ČR zabezpečuje vytyčování, vyznačování a veškerou údržbu s tím spojenou. Výjimkou jsou zeměměřičské práce, které se provádí externě.¹⁰ K plnění závazků, které tento zákon a mezinárodní smlouvy Ministerstvu vnitra ČR ukládá, je zřízena hraniční komise, která koordinuje činnost státních orgánů, vyjadřuje se ke stavbám, k technickým opatřením tak, aby nedošlo k poškození hraničních znaků a zařízení upozorňující na státní hranici, hraničních pásů a volných kruhových ploch atd. Hraniční komise se zabývá náhradou za majetkové újmy či omezení, která vznikají při činnosti, která je spojená s údržbou zřetelnosti státní hranice. V kompetenci této komise je také výkup pozemků a vystavování průkazů a evidence průkazů a osob, kterým je průkaz vydáván. Při stavebním řízení, které se týká státní hranice, je dotčeným orgánem, který hájí její zájmy, například u energetické infrastruktury, kdy se například jedná o vedení vysokého napětí.

Při plnění úkolů, při údržbě a činnosti ve prospěch správy hraničních znaků a zařízení upozorňující na průběh státní hranice je nezbytné při tom vstupovat na pozemky, které jsou dotčené státní hranicí. Pro takový vstup mají pověřené osoby vykonávající takovou činnost oporu v tomto zákoně v Hlavě V. Základem je vstup a vjezd na pozemky, kdy je to umožněno v nezbytném rozsahu, a to na pozemky, které jsou vzdálené 3 km od státních hranic. Vstup a vjezd je možný i na oplocený pozemek, a to za součinnosti vlastníka, který je povinen vstup a vjezd povolit a strpět umístění hraničního znaku nebo zařízení upozorňující na průběh státní hranice. Opačné jednání majitele pozemku je protizákonné, kdy se majitel dopouští přestupku. V nezbytném rozsahu může taková osoba užívat i nemovitosti, které jsou na pozemcích, a to především k údržbě vyznačení hranic. Pokud je údržbou a obdobnou činností dotčen jiný orgán, provádí se předchozí projednání. To může nastat například v případě, že státní hranice prochází národním parkem a území je významné z hlediska ochrany přírody. Majitel pozemku výše uvedených, jakož i další osoby, mají za povinnost oznámit Ministerstvu vnitra poškození hraničních znaků či zařízení upozorňující na průběh státní hranice a zdržet se činností, které by měly negativní vliv na hraniční znaky, zařízení upozorňující na průběh státní hranice, hraničního pruhu a volné kruhové plochy. Jestliže státní hranice prochází vodním tokem, je správce takového toku povinen zdržet se činností, které by znamenaly změnu koryta hraničního vodního toku. To samozřejmě neplatí, pokud není ve vyšším zájmu provádět podstatné vodohospodářské stavby či chránit ekologii.

¹⁰ ČESKO. Zákon č. 312/2001 Sb., o státních hranicích České republiky. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2025 [cit. 2024-12-30]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-312>

Provádění vodohospodářských staveb či úpravy hraničního koryta vodního toku je nutné bez odkladu oznámit ministerstvu. Správce hraničního vodního toku, má za povinnost oznámit též změnu břehu a taktéž poškození, zničení či jiné znehodnocení hraničního znaku u vodního toku.

Jestliže mají pověřené osoby oprávnění vstupovat na pozemky, využívat nemovitosti spojené s údržbou a další činnosti, je nutné, aby se mohly osoby náležitě prokázat. K prokázání mají tyto osoby průkaz uvedený výše na obrázku č. 4. Povinností osob je předložit takové oprávnění, aby se zamezilo vzniku nežádoucích situací. Tento průkaz pro činnost na státních hranicích vydává Ministerstvo vnitra – Odbor všeobecné správy, oddělení státních hranic. Zabezpečuje přímou působnost správy státních hranic, vyplývající ze „zákona o státních hranicích“¹¹ a zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o přestupcích**“).¹² Znemožnění pověřené osobě vstup či vjezd na pozemek či ztížení provádění prací je jednání, mající znaky přestupku.

Náležitosti průkazu pověřené osoby jsou uvedeny v Hlavě VI., tj. aplikaci ustanovení § 14 „zákona o státních hranicích“, a to údaje o držiteli průkazu, údaje o zaměstnavateli, datum vydání a uvedení časové platnosti a vyznačení orgánu, který průkaz vydal. Ministerstvo vnitra k tomu vede evidenci osob dle § 8 písm. j) tohoto zákona, kterým byl průkaz vydán. V rámci této odborné činnosti zpracovává a nakládá s osobními údaji ve smyslu zákona o ochraně osobních údajů (zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů) a NMV č. 48 ze dne 18. 8. 2006.

V případě jakékoliv výstavby, která podléhá stavebnímu řízení, je Ministerstvo vnitra v takové věci dotčeným orgánem. Ve stavebním řízení je nutné jeho vyjádření, je-li taková stavba v bezprostřední blízkosti státní hranice.

Jednání, kterým se fyzická, právnická nebo podnikající fyzická osoba dopustí poškození, zničení či jiné znehodnocení hraničního znaku nebo zařízení upozorňující na průběh státní hranice, je protizákonné a je bráno za přestupek. Za takové jednání mohou být uvedené osoby postíženy sankcí do výše 50.000,- Kč ve správním řízení, které projednává krajský úřad. Toto jednání může být Policií České republiky projednáno příkazem na místě. Stejně protizákonné je provádění změn a zásahů do hraničního pruhu,

¹¹ ČESKO. Zákon č. 312/2001 Sb., o státních hranicích České republiky. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2025 [cit. 2024-12-30]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-312>

¹² ČESKO. Zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích státních hranicích České republiky. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2025 [cit. 2024-12-30]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-312>

břehu či koryta hraničního vodního toku. To samé platí u hraniční cesty. Protiprávní jednání naplňující znaky skutkové podstaty přestupku jsou popsány v Hlavě IX. „zákona o státních hranicích“, a ten kdo je uložil, je i vymáhá.

2.2 Druhy státních hranic

Rozdělení státních hranic je z pozice několika požadavků. Základní rozdělení hranic je z pohledu Schengenského kodexu, kdy nezáleží na zeměpisné poloze státu.

- Vnitřní hranice – společné pozemní hranice jen členských států Schengenského prostoru, včetně říčních a jezerních hranic; letiště členských států pro vnitřní lety; námořní, říční a jezerní přístavy členských států pro pravidelná trajektová spojení. Lze je překračovat na jakémkoli místě a neprovádějí se na nich žádné kontroly.
- Vnější hranice – hranice mezi členskými státy Schengenského prostoru a těmi, které se na schengenské spolupráci nepodílejí (tzv. třetí státy), stejně tak jako jejich letiště a námořní přístavy. Klíčovým prvkem pro vytvoření Schengenského prostoru byl volný pohyb a pobyt na území členským států, které se k tomu zavázaly po předchozím složitém vývoji, který je patrný v rozsáhlém právním prostředí.¹³ Pojem vnější hranice nebyl před přijetím Schengenského kodexu obecně znám pro běžného občana. Na území České republiky jsou vnější hranicí pouze mezinárodní letiště. Příkladem pro základní pochopení rozdílu mezi vnitřní a vnější hranicí je Slovenská republika, která má vnější hranicí s Ukrajinou, která není členským státem Schengenského prostoru.

¹³ VLÁČIL, J. *Právo na vstup a pobyt na území členských států Evropské unie*. Univerzita Karlova Právnická fakulta. Praha: Eva Rozkotová, 2016, s. 16.

3 Ochrana státních hranic České republiky

Ve druhé kapitole teoretického vymezení je charakterizována oblast zabezpečení státních hranic a ochrana státu před nežádoucí nelegální migrací, která ohrožuje bezpečnost obyvatel České republiky. Jak bylo okrajově zmíněno v předešlé kapitole, základní pravidla pro překračování státních hranic se zásadně změnila se vstupem České republiky do Schengenského prostoru. Česká republika implementovala do českých právních norem pojem vnější hranice. Překračování vnější hranice Schengenského prostoru upravuje Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/399, kterým se stanoví kodex Unie o pravidlech upravujících přeshraniční pohyb osob (Schengenský hraniční kodex), kde je v Hlavě I, Článku 4 zakotveno, že „*při uplatňování tohoto nařízení jednají členské státy v plném souladu s příslušnými ustanoveními práva Unie včetně Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“), příslušnými normami mezinárodního práva, jako je Úmluva o právním postavení uprchlíků podepsaná v Ženevě dne 28. července 1951 (dále jen „Ženevská konvence“), v plném souladu se závazky ohledně přístupu k mezinárodní ochraně, zejména zásadou nenavrácení, a základními právy*“¹⁴ Jedním z nedostatků této úmluvy je složitý výklad pojmu pronásledování, který je spjat s uprchlíkem, potažmo migrantem. Proto je pronásledování nutné chápat jinak než páčání trestné činnosti.¹⁵

Policie České republiky provádí činnost při ochraně státních hranic také na základě zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o pobytu cizinců na území České republiky**“), kde je v § 1 „cit. zákona“ uvedeno: „*Tento zákon upravuje v návaznosti na přímo použitelný předpis Evropské unie (Schengenský hraniční kodex) podmínky vstupu cizince na území České republiky (dále jen „území“)* a *vycestování cizince z území, stanoví podmínky pobytu cizince na území a vymezuje působnost Policie České republiky (dále jen „policie“), Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“)* a *Ministerstva zahraničních věcí v této oblasti státní správy.*“¹⁶

¹⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/399, kterým se stanoví kodex Unie o pravidlech upravujících přeshraniční pohyb osob (Schengenský hraniční kodex), 2016, Hlava I, Článek 4, s. 5. [online] [cit. 2025-2-5]. Dostupné z WWW: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex%3A32016R0399>

¹⁵ Pavel Molek, Právní pojem „pronásledování“ v souvislostech evropského azylového práva, Praha, C.H. Beck, 2010, s. 33,42

¹⁶ ČESKO. Zákon č. 326/1999 Sb. o pobytu cizinců na území České republiky. In: Zákony pro lidi.cz [online]. © AION CS 2010-2025 [cit. 2025-2-22]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-326>

Činnosti, které provádí Policie České republiky při ochraně státních hranic, upravuje zákon č. 191/2016 Sb., o ochraně státních hranic České republiky a o změně souvisejících zákonů (dále jen „**zákon o ochraně státních hranic**“) ze dne 25. května 2016, který nabyl účinnosti dne 1. srpna 2016. Tento zákon uvádí národní legislativu do souladu s legislativou Evropské unie.¹⁷

Na rozdíl od „zákona o státních hranicích“, který se věnuje státní hranici jako hmotného předmětu. V cit. ustanovení je „ex lege“ vymezeno samotné označení hranice a její definice. V „zákoně o ochraně státních hranic“ jsou zakotveny základní povinnosti orgánů, které mají státní hranici ochraňovat a provádět kontrolu osob, které by chtěli státní hranicí nedovoleně přejít, projet či přeletět. Těmito orgány státní správy jsou Ministerstvo vnitra a Policie České republiky. Činnosti v tomto zákoně za normálního stavu vykonávají policisté zařazení u cizinecké policie. V „zákoně o ochraně státních hranic“, v aplikaci ustanovení § 1 „cit. zákona“ je vymezeno: *„Tento zákon upravuje v návaznosti na přímo použitelný předpis Evropské unie (Schengenský hraniční kodex) ochranu státních hranic České republiky proti jejich nedovolenému překračování a vymezuje působnost Ministerstva vnitra a Policie České republiky v této oblasti státní správy“*¹⁸

Pro pochopení tohoto zákona je v první řadě důležité pochopení rozdělení státní hranice na dvě základní skupiny – VNĚJŠÍ a VNITŘNÍ s ohledem na Schengenský hraniční kodex. Stát, který uplatňuje Schengenský hraniční kodex v plném rozsahu, je v tomto zákoně uveden jako členský stát.

Vnitřní hranice – společné pozemní hranice členských států, včetně říčních a jezerních hranic; letiště členských států pro vnitřní lety; námořní, říční a jezerní přístavy členských států pro pravidelná trajektová spojení. Lze je překračovat na jakémkoli místě a neprovádějí se na nich žádné kontroly.

Vnější hranice – hranice mezi členskými státy a těmi, které se na schengenské spolupráci nepodílejí (tzv. „třetí“ státy), stejně tak jako jejich letiště a námořní přístavy. Tyto hranice lze překračovat pouze na hraničních přechodech a všichni občané třetích států procházejí důkladnou kontrolou.

¹⁷ ČESKO. Zákon č. 191/2016 Sb., o ochraně státních hranic České republiky. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2025 [cit. 2025-2-5]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-191>

¹⁸ ČESKO. Zákon č. 191/2016 Sb., o ochraně státních hranic České republiky. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2025 [cit. 2025-2-5]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-191>

3.1 Ochrana vnější hranice

Před přijetím Schengenského kodexu Českou republikou, nebylo rozdělení na vnitřní a vnější hranici používáno. Logicky z toho vyplývá, že i lety z mezinárodního letiště jsou také rozděleny na vnitřní a vnější, podle stejného principu. To popisuje § 2, kde vnější let definován následovně: „*vnějším letem z území členského státu na území jiného než členského státu, let z území jiného než členského státu na území členského státu nebo let s mezipřistáním na území jiného než členského státu*“¹⁹

Pro mezinárodní letiště v České republice jsou v jednotlivých ustanovení „zákona o ochraně státních hranic“, v § 3 závazná stanoviska s ohledem na splnění bezpečnostních podmínek, v § 4 rozhodnutí Ministerstva vnitra ČR o zřízení hraničního přechodu na žádost provozovatel mezinárodního letiště, náležitosti žádosti až po § 5, kde jsou uvedeny bezpečnostní podmínky pro mezinárodní letiště. Zde je uvedena povinnost oddělit cestující dle druhu letu na vnější a vnitřní. V odstavci § 5 odst. 2) jsou uvedeny zvýšené nároky na mezinárodní letiště, kde je odbaveno alespoň 5.000 osob v kalendářním roce. Provozovatel je povinen vytvořit takové podmínky, aby mohla být prováděna hraniční kontrola vnějších letů, tak i hraniční kontrola vnitřních letů, pro případ, že by si to vyžádala bezpečnostní situace. Při hraničních kontrolách dochází k tomu, že jsou zjištěni cizinci, kterým je odepřen vstup na území České republiky. Pro takové situace musí provozovatel mezinárodního letiště zajistit místnost pro takové osoby. Tako povinnost je pro provozovatele mezinárodního letiště, pokud je předpoklad překročení počtu cestujících v kalendářním roce alespoň 5 tisíc. Podmínky pro provozovatele na mezinárodním letišti, které přepraví za kalendářní rok alespoň 1.000.000 osob, upravuje v § 5 odst. 3.

Jestliže provozovatel mezinárodního letiště nedodrží podmínky nebo dojde-li při kontrole ke zjištění nedostatků, může Ministerstvo vnitra rozhodnout o uzavření mezinárodního hraničního přechodu. Okolnosti uzavření hraničního přechodu jsou uvedeny v § 6 „zákona o ochraně státních hranic“. K uzavření může dojít také při situaci, že provozem hraničního přechodu může být vážně ohrožen vnitřní pořádek, bezpečnost, obrana státu České republiky a ohrožen život a zdraví osob. Po opadnutí uvedených důvodů nebo na žádost provozovatele, Ministerstvo vnitra uzavření hraničního přechodu zruší. Tato pravomocná rozhodnutí, uzavření a zrušení uzavření hraničního přechodu

¹⁹ ČESKO. Zákon č. 191/2016 Sb., o ochraně státních hranic České republiky In: Zákony pro lidi.cz [online]. © AION CS 2010-2025 [cit. 2025-2-5]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-191>

zasílá Ministerstvo vnitra na Úřad pro civilní letectví a v odůvodněných případech také Ministerstvu obrany. Přehled podmínek jsem zpracoval v následující tabulce, která vychází z pátečního „zákona o ochraně státních hranic“.²⁰

Tab. 2 Přehledová tabulka s vymezením podmínek pro zřízení mezinárodního letiště v České republice²¹

Mezinárodní letiště a jeho podmínky z pohledu zák. č. 191/2016 Sb.	
§ 4 – Zřízení hr. Přechodu na mezinárodním letišti – ŽÁDOST + předpokládaný POČET cestujících	
§ 5 – Bezpečnostní podmínky pro mezinárodní letiště pro provozovatele.	
Počet	Podmínky provozovatele
do 5.000	- Zajistit oddělení cestujících vnějších od ostatních - Zajistit místnost pro provádění hraniční kontroly
alespoň 5.000	- Zajistit oddělení cestujících vnějších od ostatních - Vytvořit podmínky k hraniční kontrole tak, aby bylo možné je provádět i vnitřních letech - Zajistit místnost pro cizince s odepřeným vstupem do ČR
alespoň 1.000.000	- Zřídit prostor pro přijímací středisko dle zákona o azylu a přenechat bezplatně ministerstvu - Zřídit bezplatně policejní cely dle zákona o Policii ČR
Ministerstvo hradí náklady na provoz přijímacího střediska a cel.	
Mezinárodní letiště musí podmínky dle počtu splnit do 30.6. následujícího roku	

3.2 Ochrana vnitřní hranice

Činnosti, které se za normálního stavu bezpečnosti země neprovádí, jsou uvedeny v Hlavě IV. „zákoně o státních hranicích“. Tím je dočasné znovuzavedení ochrany vnitřní hranice. Za normálního stavu byla prováděna ochrana vnitřní hranice v rámci cvičení Policie České republiky a Armády České republiky. Taková cvičení nejsou nijak neobvyklá. Zaměřují se především na koordinaci jednotlivých bezpečnostních složek při provádění hraniční kontroly. Začíná doručení fikce nařízení vlády ČR o dočasném znovuzavedení ochrany vnitřních hranic. Takové cvičení bylo například prováděno v r. 2019 a je popsáno na webu Policie České republiky následovně „*Samotné cvičení se uskuteční na území Plzeňského kraje, který má 201 km dlouhý úsek státní hranice,*

²⁰ ČESKO. Zákon č. 191/2016 Sb., o ochraně státních hranic České republiky In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2025 [cit. 2025-2-5]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-191>

²¹ ČESKO. Zákon č. 191/2016 Sb., o ochraně státních hranic České republiky In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2025 [cit. 2025-2-10]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-191>

*kde se nachází celkem 12 míst bývalých hraničních přechodů. Nedílnou součástí nácviku bude také výstavba registračního místa v oblasti předpokládané migrační trasy, v tomto případě půjde o prostor hraničního přechodu v Rozvadově. V neposlední řadě je cílem cvičení prověřit funkčnost zpracovaného operačního plánu, způsoby spolupráce mezi jednotlivými bezpečnostními sbory, velení a spojení. Do cvičení se zapojí téměř 300 příslušníků Policie ČR, více než 100 vojáků Armády ČR, 25 příslušníků Hasičského záchranného sboru ČR, 18 příslušníků Celní správy ČR, 15 příslušníků Vězeňské služby ČR a 12 zahraničních kolegů ze Spolkové policie. V místě vybudovaného registračního místa, jehož samotná výstavba je zajištěna především ze strany hasičů, budou odborné činnosti zajišťovat lékaři, sestry a záchranáři Zdravotnického zařízení Ministerstva vnitra ČR v celkovém počtu patnácti lidí. Role figurantů se ujmou frekventanti základní odborné přípravy Policie ČR.*²²

3.2.1 Opatření vlády

Základním předpokladem pro pochopení ochrany vnitřní hranice je vysvětlení pojmu opatření obecné povahy. Tento pojem OPATŘENÍ OBECNÉ POVAHY zmiňuje 6. část zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**správní řád**“) v aplikaci ustanovení § 171 až § 174.²³ Pro potřebu „zákona o ochraně státních hranic“, se v části Opatření obecné povahy nepoužije ustanovení § 171 „správního řádu“, kde uvádí především lhůty a zveřejnění (např. opatření obecné povahy musí být zveřejněn nejméně po dobu 15 dnů). V aplikaci ustanovení § 171 je dále zákonodárcem „ex lege“ vymezeno, že „Podle této části postupují správní orgány v případech, kdy jim zvláštní zákon ukládá vydat závazné opatření obecné povahy, které není právním předpisem ani rozhodnutím“.²⁴

Takovým opatřením může být Usnesení Vlády České republiky, která může vyhlásit Nouzový stav v souladu s čl. 5 a 6 Ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky.²⁵ V minulosti například kvůli povodním či ptačí chřipce. S ohledem na současnou bezpečnostní situaci spojenou výskytem viru /označovaného

²² Cvičení k ochraně státních hranic, [online] 2019, [cit. 2025-02-13] dostupné z WWW: <https://www.policie.cz/clanek/web-informacni-servis-zpravodajstvi-cviceni-k-ochrane-statni-hranice.aspx>

²³ ČESKO. Zákon č. 500/2004 Sb. správní řád In: Zákony pro lidi.cz [online]. © AION CS 2010-2025 [cit. 2025-2-13]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-500>

²⁴ Česko, opatření obecné povahy, Zákony pro lidi.cz, [online] 2025 [cit. 2025-2-15]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-500#cast6>

²⁵ Česko, Ústavní zákon č. 110/1998 Sb. o bezpečnosti ČR In: Zákony pro lidi.cz, [online] 2025 [cit. 2025-2-15]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1998-110>

jako SARS CoV-2, vydala Vláda České republiky dne 12. 3. 2020 USNESENÍ č. 197 o dočasném znovuzavedení ochrany vnitřních hranic České republiky „V návaznosti na usnesení vlády č. 194 ze dne 12. března 2020, kterým vláda v souladu čl. 5 a 6 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, vyhlásila pro území České republiky z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu viru /označovaný jako SARS CoV-2/ na území České republiky nouzový stav a ve smyslu § 5 písm. a) až e) a § 6 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů, pro řešení vzniklé krizové situace, rozhodla o přijetí krizových opatření, tímto ve smyslu ustanovení § 6 odst. 1 písm. b) krizového zákona“²⁶

Jak bylo zmíněno, v Plzeňském kraji je 12 bývalých hraničních přechodů. V § 11 „zákona o ochraně státních hranic“, v odstavcích 1 a 2 je uváděn časový a územní rozsah znovuzavedené ochrany vnitřních hranic, kdy může být uvedeno, na kterých místech je možné překročení hranice. Může tak dojít k tomu, že z 12 bývalých hraničních přechodů se bude provádět hraniční kontrola pouze na 6 a zbytek zůstane uzavřen pro překročení za využití technického prostředku, jak bude dále uvedeno v § 15 „zákona o ochraně státních hranic“. V některých případech se stane, že před opatřením vlády, bylo zavedeno dočasné znovuzavedení ochrany hranic mimořádným opatřením ministerstva vnitra, které dosud nepozbylo platnosti. Takové rozhodnutí ministerstva vnitra tak zruší vláda České republiky mimořádným opatřením. Dočasné znovuzavedení ochrany hranic vláda zruší opatřením obecné povahy, odpadnou-li důvody, které vedly k znovuzavedení ochrany hranic.

3.2.2 Mimořádné opatření Ministerstva vnitra ČR

V minulosti se na území České republiky konaly akce, které svou povahou představovaly hrozbu nebezpečí pro veřejný pořádek nebo vnitřní bezpečnost. Veřejnosti jsou nejznámější situace, kdy byla dočasně znovuzavedena ochrana hranic, které jsou spojené s pořádáním sportovních utkání, především fotbalových. Je známo, že určitá uskupení například fotbalových fanoušků má blízko k agresi. V jejich zájmu je sportovní utkání až na druhém místě. Chování takových fanoušků je v České republice známo i při utkáních v naší nejvyšší fotbalové lize. Je věcí prevence, zamezit takovým osobám vstup na území České republiky, případně provádět kontrolu vozidel. Mimo sportovních

²⁶ Česko, Zákon č. 240/2000 Sb. o krizovém řízení In: Zákony pro lidi.cz, [online] 2025 [cit. 2025-2-15]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-240>

utkání však může představovat ohrožení veřejného pořádku například návštěva zahraničního významného státníka, nebo pořádání mezinárodního setkání takových státníků či mezinárodních organizací. Pro příklad uvádím návštěvy prezidenta USA. Bez pochyb, by k mimořádnému opatření ministerstva vnitra dle § 12 v „zákoně o ochraně státních hranic“, kdyby se opakovalo zasedání Mezinárodního měnového fondu a světové banky, které se konalo v Praze v r. 2000. Na antiglobalizační protesty dorazilo mnoho příznivců radikálních organizací. Celkový počet účastníků protestů se odhadl na dvanáct tisíc osob, zadrženo jich bylo přes 900. Demonstrující se pokoušeli dostat k místu konání do kongresového centra a nezdřáhali se použít zápalné lahve, dlažební kostky a další bojové prostředky. Policie České republiky byla nucena použít slzný plyn a vodní děla. Zraněno bylo 64 policistů²⁷. Ulice v Praze připomínaly občanskou válku.

Pro takové případy je v „zákoně o ochraně státních hranic“ v § 12/1 „cit. zákona“ uvedeno „*V případě bezprostřední vážné hrozby pro veřejný pořádek nebo vnitřní bezpečnost může ministerstvo mimořádným opatřením dočasně znovu zavést ochranu vnitřních hranic. Mimořádné opatření ministerstva je opatřením obecné povahy.*“²⁸

Tak jako v Opatření vlády dle § 11 tohoto zákona je v § 12 stanoven časový a územní rozsah ochrany hranic a omezení přechodů státní hranice na vybraná. Mimořádné opatření ministerstva se ruší opatřením obecné povahy. Dále je zmíněná lhůta platnosti Mimořádného opatření ministerstva, která je stanovena na 5 dnů ode dne nabytí jeho účinnosti. Může být samozřejmě i kratší.

Zveřejnění výše uvedených opatření obecné povahy je celoplošné, a to jak rozhlasově, tak prostřednictvím televize (doplnění o titulky), kdy tuto povinnost mají osoby, které taková média provozují. Takové zveřejnění se provádí neprodleně, neupravené ve svém smyslu a bez náhrady. Zveřejnění je na základě žádosti ministerstva vnitra. Stejná povinnost je u zrušení opatření. Opatření obecné povahy v tomto zákoně nabývá účinnosti na něm uvedeným, nebo v momentě, kdy je vyvěšeno. Dne 13. března 2020 vydalo ministerstvo vnitra mimořádné opatření, kdy dočasně znovu zavádí ochranu vnitřních hranic České republiky. To v době od 14. března 2020 00:00 do 18. března

²⁷ Anarchisté demonstrovali, [online] 2000 [cit. 2025-2-15]. Dostupné z WWW: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/anarchiste-demonstrovali-proti-zasahu-policie-pri-mmf.A001210_155947_praha_lin

²⁸ ČESKO. Zákon č. 191/2016 Sb. o ochraně státních hranic České republiky In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2025 [cit. 2025-2-15]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-191>

2020 23:59 na pozemní hranici se Spolkovou republikou Německo a Rakouskou republikou a vzdušné hranici. Toto opatření ministerstva je součástí přílohy.

3.2.3 Oprávnění policie při dočasném znovuzavedení ochrany vnitřních hranic

Pro to, aby mohla být znovuzavedená opatření při ochraně vnitřních hranic efektivní, je potřebné, aby policie měla pro tuto činnost potřebnou oporu v zákoně. Základní oprávnění Policie České republiky jsou uvedena v zákoně č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o PČR**“) Pro potřeby ochrany vnitřní hranice jsou však oprávnění policie, která ochranu zajišťuje, rozšířeny v „zákoně o ochraně státních hranic“, kde v aplikaci ustanovení § 14 „cit. zákona“ je uvedeno „*Za účelem ochrany vnitřních hranic může policista provést kontrolu na nejbližším místě od vnitřních hranic, které je vhodné pro provedení kontroly. Při této kontrole je policista oprávněn zastavit dopravní prostředek a provést jeho prohlídku, provést prohlídku zavazadel, a je-li to třeba ke zjištění skutečností, které jsou důvodem pro odepření vstupu cizinci na území České republiky podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky, provést prohlídku osoby. Prohlídku osoby provádí osoba stejného pohlaví a lze ji provádět s využitím přímých fyzických kontaktů nebo přímého pozorování odhaleného těla této osoby včetně prohlídky oděvních svršků osoby a věcí, které má tato osoba u sebe v době prohlídky.*²⁹“

Za účelem výše uvedených oprávnění, má policie oprávnění vstupovat na jiný než veřejně přístupný pozemek. Toto oprávnění však platí ve vzdálenosti 10 km od hranice v součinnosti s jeho vlastníkem, nebo osobou, která má pozemek v pronájmu apod. Součinnost však není nezbytná, hrozí-li nebezpečí z prodlení.

Můžou nastat situace, že policie nebude mít dost personálu, aby při dočasném znovuzavedení hraničních kontrol obsadila všechny přechody. Jak bylo zmíněno, může provádět hraniční kontrolu policie na místech, která si zvolí. Je zbytečné, aby na hraničním přechodu, kde bude přechod zakázán, byl fyzicky střežen. Aby se zamezilo překročení hranice dopravním prostředkem, použije se bezpečnostního prostředku k zabránění nedovolenému překračování hranic. Takovým prostředkem může být dopravní značení, ocelová závora nebo železobetonový objekt ve tvaru jehlanu nebo jiné obdobné zařízení, které splní účel. Podrobnosti jsou uvedeny v ustanovení § 15 „cit.

²⁹ ČESKO. Zákon č. 191/2016 Sb., o ochraně státních hranic České republiky. In: Zákony pro lidi.cz [online]. © AION CS 2010-2025 [cit. 2025-2-18]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-191>

zákona“, kde je vymezena vzdálenost 50 m od hranice a v odůvodněných případech 1 km. Majitel pozemku, kde je prostředek umístěn, má být řádně poučen a bezpečnostní prostředek musí být řádně označen: „*Majetek Policie České republiky, jeho zničení, poškození, neoprávněné přemístění nebo neoprávněné odstranění se trestá*“³⁰. Následný § 16 se věnuje náhradě majetkové újmy a úplaty za omezení vlastnického práva. Z pohledu činnosti Policie České republiky je významnější část uvedená v Hlavě V – Přestupky. Organizace ICP na mezinárodním letišti Václava Havla v Praze

Nejdůležitější činností v běžném stavu z pohledu bezpečnostní situace je práce na Inspektorát cizinecké policie – ICP, který provádí jako součást Policie České republiky ochranu vnější hranice. Pro vysvětlení činnosti Inspektorátu cizinecké policie na mezinárodním letišti, využiji mezinárodní letiště Václava Havla v Praze, kde je tento inspektorát největším základním policejním útvarem v České republice. Jeho úkolem je primárně zajistit bezpečnost nejen všech cestujících a návštěvníků letiště, ale především provádění hraniční kontroly. Provádět kontrolu cestujících, kteří překračují naši státní hranici, a tím zabránit nelegální migraci v rámci EU. Policisté zařazení u ICP pracují 24 hodin denně a 365 dní v roce. Jejich pracovní náplní je postarat se o to, aby miliony cestujících bezpečně vstoupili, nebo opustili Českou republiku. Působnost ICP spadá pod Ředitelství služby cizinecké policie a je přímo podřízeno Policejnímu prezídiu. Ředitelství služby cizinecké policie má ve své působnosti řízení, metodiku a odbor kontroly a má celorepublikovou působnost. Jednotlivé činnosti si na ICP rozděluje oddělení hraniční a pobytové kontroly, oddělení trestního a správního řízení, územní oddělení, oddělení mobilního zásahu, oddělení speciální kynologických činností, oddělení pyrotechnických činností a oddělení ochrany letiště. Všechny oddělení spolupracují samozřejmě navzájem mezi sebou a mezi dalšími subjekty na letišti.

3.3 Porovnání České republiky a Slovenské republiky

Pro porovnání dvou států v oblasti situace na úseku státních hranic jsem zvolil Českou republiku a Slovenskou republiku. S našimi sousedy jsme tvořili jeden stát více jak půl století. Dne 1. 1. 1993 vznikly po vzájemné dohodě ve středu Evropy 2 nové státy. Vznikla tak i nová státní hranice, která je v řeči čísel definována následovně:

³⁰ ČESKO. Zákon č. 191/2016 Sb., o ochraně státních hranic České republiky. In: Zákony pro lidi.cz [online]. © AION CS 2010-2025 [cit. 2025-2-18]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-191>

celková délka česko-slovenských hranic činí 251,711 km o 9 hraničních úsecích. Celkem je na ní osazeno 4 170 hraničních znaků (iniciály C a S, bílý nátěr s červeným svrškem).³¹

Hraniční dokumentární dílo slovensko-české státní hranice tvoří neoddělitelnou součást Smlouvy mezi Slovenskou republikou a Českou republikou o společné státní hranici, která byla podepsána v Židlochovicích 4. ledna 1996. Podle Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 246/1997, byly ratifikační listy, které odsouhlasil Parlament České republiky, vyměněny v Bratislavě dne 25. června 1997. Tato smlouva nabyla platnosti 25. července 1997 na základě čl. 38 této smlouvy.³² Hraniční dokumentární dílo bylo vytvořené v letech 1993 až 1995, od té doby je průběžně aktualizovaná. V této smlouvě je popsán průběh a vyznačení společných státních hranic (čl. 1–12), správa státních hranic (čl. 13–23), úkoly stálé Česko – Slovenské hraniční komise (čl. 24–30), zvláštní a přechodná ustanovení (čl. 32–34) a závěrečná ustanovení (čl. 35–38) jako například účinnost smlouvy.

Zajímavé je proto porovnání České republiky a našich sousedů z pohledu ochrany státní hranice (vnitřní i vnější). Oba státy mají společné to, že jsou vnitrozemskými státy, jsou součástí Schengenského prostoru a členy EU.

K porovnání přikládám zpracovanou tabulku, kde jsou uvedeny základní údaje státní hranice České a Slovenské republiky (údaje jsou uvedené pro rok 2020).

Tab. 3 Přehledová tabulka, porovnání ČR – SK³³

POROVNÁNÍ	Česká republika	Slovenská republika
Počet obyvatel	10,707 milionů	5,464 milionů
Rozloha	78.866 km ²	49.035 km ²
Délka hranice/ počet států	2.326,8km/4	1.652,2km/5
Pozemní vnější hranice/přechody	0	97,8km s Ukrajinou/5
Orgán odpovídající za ochranu hranic.	Ředitelství služby cizinecké policie	Úrad hraničnej a cudzineckej polície prezídia Policajného zboru

³¹ Státní hranice a pohraniční turistika, [online] 2025, [cit. 2025-2-25] dostupné z WWW: <https://www.zdeneksmida.cz/statni-hranice-a-pohranicni-turistika.html>

³² ČESKO. Ústavní zákon č. 74/1997 Sb. o o změnách státních hranic se Slovenskou republikou In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2025 [cit. 2025-2-25]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1997-74>

³³ Státní hranice a pohraniční turistika, [online] 2025, [cit. 2025-3-5] dostupné z WWW: <https://www.zdeneksmida.cz/statni-hranice-a-pohranicni-turistika.html>. + Vlastní zdroj

4 Migrační krize

Obecně je migrace pohyb lidí z jednoho místa na jiné místo, především v našem pojetí se jedná o pohyb lidí z jedné země do druhé, během kterého dochází zákonitě k překročení hranic země. Migraci tak lze charakterizovat jako „*změnu teritoria, přesun člověka na jiné místo, který vyvolává řadu důsledků, jak pro místo, odkud dotyčný odešel, tak pro teritorium, kde se nyní vyskytuje*“³⁴. Pohyb je znám od dávné minulosti po současnost. Důvody se během historie různě měnili a v různém časové období opakovali. Pohyb osob je znám od nejstarších říší, Mezopotámie, Fénicie, Makedonská říše a Římská říše. V těchto dobách byla migrace lidí spojená s válečnými konflikty, kdy hranice říší různě měnila ve spojitosti s dobytým územím. Jak probíhaly války, tak se vyvíjela také obrana hranic měst a poté obrana hranic říší, následně států. K tomu dochází i v dnešní době, kdy Rusko vojensky napadlo Ukrajinu a následně došlo k anektování území. Je přirozené, že lidé utíkali před nebezpečím ohrožení života, způsobené válkou od nepaměti do současnosti. Dalším důvodem pro migraci je obchod a pracovní příležitosti nebo třeba studium. Podle způsobu pohybu přes hranici států, lze migraci rozdělit na legální a nelegální. Toto základní rozdělení je v závislosti na tom, jak lidé hranice přecházejí a za jakých podmínek. Lidem na pohybu se obecně říká migranti.

4.1 Legální migrace

Legální migrace je pohyb lidí, který se uskuteční v souladu s imigračními zákony nebo sekundární právní úpravou, tedy pravidly země, přes kterou je pohyb tranzitní, nebo se jedná o cílovou zemi. Lze konstatovat, že člověk legálně migruje, když akceptuje podmínky vstupu země, do které vstupuje. Základním předpokladem legálního vstupu na území je, migrant má platná všechna potřebná povolení a dokumenty, které vyžaduje tak konkrétní země. Jedná se například o VIZA, pracovní povolení k pobytu. Jedná se o vstup migrantů pod kontrolou státních úřadů, které regulují migraci.

V České republice žije k 31. 8. 2024 dle oficiálních záznamů 1.077.342 cizinců, což je asi 10 % obyvatel České republiky. Pro porovnání je to přibližně počet obyvatel Moravskoslezského kraje. V porovnání s jinými státy EU ale patříme k zemím s malým

³⁴ UHEREK, Z., HONUSKOVÁ, V., GÜNTHER, V., OŠTÁDALOVÁ, Š. *Migrace: Historie a současnost*. Ostrava: Občanské sdružení PANT. 2015, s. 7.

počtem občanů jiné národnosti. Například v Lucembursku je podíl cizinců 47%, Rakousko a Estonsko mají přibližně 18% podíl cizinců. Ke skokovému nárůstu cizinců v České republice došlo po Ruské vojenské agresi na Ukrajinu v r. 2022. Před touto invazí bylo na území České republiky oficiálně 199.210 osob u Ukrajiny. Po agresi tento počet stoupl na 570.000 osob.³⁵

Příklady legální migrace

- Studenti, kteří přicestují na účelem studia, případně mají studentská VÍZA. V roce 2002 bylo v České republice na vysokých školách 18% studentů z ciziny, což je 57.770 studentů. V roce 2024 to bylo 55.493 studentů. Trend je vzrůstající několik let. Největší zastoupení mají Slovensko, následují studenti z Ruska a Ukrajiny. Mezi dalšími dvaceti národy je Indie, Turecko a Bangladéš.³⁶
- Lidé migrující za prací v ČR. Nejvíce takových osob je z Ukrajiny a Slovenska.
- Lidé migrující na základě rodinných spojení.

4.2 Nelegální migrace

Nelegální migrace je naopak od legální pohyb lidí, kteří procházejí ze země původu do jiné země bez platných povolení dané země. Vychází se z principu, že každý stát chce mít přehled o osobách cizí státní příslušnosti, které se nacházejí na jeho území. Proto má každý stát pro tyto účely vytvořená svá pravidla, právní normy, které určují podmínky vstupu a dobu setrvání. Na základě těchto právních norem může každý stát vstup odmítnout nebo následně vymáhat odmítnutí vstupu. Osoby, které nedodrží platnou právní normu, se automaticky dopouští protiprávního jednání, které není v žádném státě žádoucí. Většina nelegálně migrujících osob se snaží vyhnout kontrolám nebo se snaží obelstít kontrolní systém za využití například upravených dokladů. Nejnebezpečnější variantou je při nelegálním překročení hranic použití násilí. Základním kritériem, které rozděluje legální a nelegální migraci je tedy pohled práva, které usměrňuje a reguluje pohyb a pobyt cizinců.

³⁵ Víte, kolik žije v Česku cizinců? [online] 2025, [cit. 2025-3-5] dostupné z WWW: <https://www.atlaspredsudku.cz/atlas-predsudku>.

³⁶ Cizinci mají o studium v ČR zájem. [online] 2025, [cit. 2025-3-5] dostupné z WWW: <https://msmt.gov.cz/ministerstvo/novinar/vyzkum-cizinci-maji-o-studium-v-cr-zajem-ceni-kvalitu>.

Příklady nelegální migrace

- Překročení hranic mimo stanovené místo, vstup bez VÍZA nebo jiného povolení ke vstupu či pobytu, je-li to zákonem vyžádáno.
- Cizinec nejdříve na území státu vstoupí legálně, ale po uplynutí lhůty pobytu zůstane na území státu. V takovém případě může následovat správní vyhoštění.

4.3 Historie migračních krizí na území České republiky

Od vzniku České republiky ke dni 1. 1. 1993 probíhala ostraha hranic hraniční kontrolou, kterou vykonávala Policie, která prováděla kontrolu osob na určených hraničních přechodech a poté podél hranic fyzickou ostrahou. Ostraha hranic za pomoci technických prostředků (železná opona) byla zrušena již v r. 1990. Nový demokratický režim čekal do té doby nepoznaný problém v podobě uprchlické vlny, která přicházela především z postkomunistických zemí, které měli hospodářství před a s koncem komunismu v katastrofálním stavu jako např. Rumunsko. Objevil se nový fenomén – migrace. V roce 1990 vznikl na území České republiky první záchytné zařízení pro uprchlíky ministerstvo vnitra a to v obci Bělá - Jezová u Mimoně, což je v území bývalého vojenského prostoru Ralsko, který byl opuštěný po odsunu sovětských vojsk. Již v té době bylo možné pozorovat protesty a negativní postoje místních obyvatel, kteří byli proti přijetí dvou stovek Rumunů.³⁷

Ekonomický faktor migrace vystřídal vojenský faktor. V bývalé Jugoslávii došlo k vypuknutí války, do které se zapojilo několik států bývalé Jugoslávie, která se začala drolit. Domov opustilo odhadem více jak 2 miliony lidí, z toho polovina utekla do zahraničí. Došlo na nemilosrdné střety, které si vyžádal více jako sto tisíce mrtvých. Lidé v České republice viděli v televizi obrázky obléhaného Sarajeva. Po částečné stabilizaci se do bezpečnostní v bývalé Jugoslávii zapojila Policie České republiky v rámci mise UEFOR Policie České republiky v září roku 1999 v Kosovu. „*Do té doby neexistovala právní úprava, podle které by mohl příslušník Policie České republiky vykonávat svou práci mimo českou republiku a pod vedením cizího státního příslušníka.*

³⁷V létě 1990 se Čechoslováci vyrovnávali s migrační vlnou. [online] 2020, [cit. 2025-3-7] dostupné z WWW: <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/domaci/v-lete-1990-se-cechoslovaci-vyrovnávali-s-migracni-vlnou-nekteri-pomahali-jini-protestovali-45284>.

Od ledna 2003 se policie zapojila také do misí Evropské unie. Čeští policisté sloužili nebo slouží například v Evropě, v Bosně a Hercegovině a v Kosovu“³⁸

Prvořadým cílem této mise bylo pomoci nahradit místní policejní složky dané země. Primárním účelem bylo stabilizovat bezpečnost a veřejný pořádek v daném regionu a podílet se na funkčnosti státní správy, která na to neměla vlastní kapacity na vytvoření standartních podmínek policejních činností. Tyto cíle se promítaly také do pozdějších policejních misí. Čeští policisté si získali svojí prací zasloužený respekt a jejich práce je do dnešní doby vysoce ceněna. Došlo k prohlubování spolupráce mezi složkami policie se zeměmi, kde policisté působili.

4.4 Novodobé migrační krize

Od vstupu České republiky do Schengenského prostoru dne 21. 12. 2007, přestala Policie České republiky kontrolovat hranice s okolními státy Slovenskem, Německem, Rakouskem a Polskem. Na letišti byly kontroly v rámci Schengenského prostoru ukončeny ke dni 30. 3. 2008. Principem ochrany hranic Schengenského prostoru je, že země, které jsou na okraji prostoru, mají za povinnost zamezit vstupu nežádoucích osob do Schengenského prostoru a přebírají zodpovědnost za vnitrozemní státy. Takovou povinnost má třeba Slovensko, které má s Ukrajinou vnější hranici EU i Schengenského prostoru volného pohybu osob, dlouhou 98 km s pěti hraničními přechody. Pokusy o nelegální vstup do EU, potažmo do Schengenského prostoru byly vždy. Za běžné situace si s tímto problémem dokážou ozbrojené složky daných států poradit. Problém nastává, pokud ozbrojené složky, které mají tuto povinnost, nedokážou z kapacitních důvodů zamezit nelegální migraci a nezvládají jí ani státní správa a samospráva. Z určitých geopolitických a ekonomických vlivů dochází logicky k migraci z východu na západ. Tedy ze zemí blízkého východu, Afriky, Asie, především do ekonomicky vyspělejších států EU, které jsou v západní části, například Německo, Francie, Švédsko nebo Británie a další. O migrační krizi se jedná v případě prudkého nárůstu žadatelů o azyl v zemích EU. Žadateli jsou uprchlíci a ekonomičtí migranti. Uprchlíkem je osoba, která musela svojí zem nebo stát, z donucení opustit kvůli důvodům politickým (pronásledování) nebo vojenské situaci v zemi. Z hlediska nelegální migrace a krizí je podstatnou částí migrace skupina ekonomických uprchlíků. Ekonomickým uprchlíkem

³⁸ Příslušníci Policie ČR působí v zahraničních mírových misích. [online] 2010, [cit. 2025-3-7] dostupné z WWW: <https://mv.gov.cz/clanek/videozpravodajstvi-prislusnici-police-cr-pusobi-v-zahranicnich-miroych-misich.aspx>.

neboli ekonomickým migrantem je osoba, která se touží dostat do jiného státu s vidinou zlepšení životních podmínek oproti státu původu. Sociální systém mnoha západních států EU je lákavý z pohledu uprchlíka. Uprchlíka nelze dle Ženevské úmluvy vrátit do jiné země, než je země původu, pokud v takové zemi existuje riziko pronásledování z různých důvodů. Většinou se jedná o náboženské nebo politické důvody. Tento omezující prvek komplikuje situaci směrem k Evropské unii, která by měla diplomatickou cestou zajistit navrácení migrantů. Bohužel země původu nebo poslední země před vstupem do Schengenského prostoru k tomu nejsou nakloněny a sami zaostávají za evropským standardem v dodržování lidských práv.³⁹

Nelegální migranti se dostávají do Evropy ze dvou hlavních směrů a to Balkánskou cestou nebo Středomořskou cestou. Podle cesty se mění národnosti složení migrantů. Z pohledu České republiky je významnější Balkánská trasa, která vede od Turecka, přes Egejské moře (i po pevnině) přes Řecko a země Balkánu dále do EU. Po této trase se do EU dostávají především migranti ze Středního a Blízkého východu.⁴⁰ Část migrantů se dostává do EU také letecky a to například lety do Srbska, které nemá tak přísné podmínky pro vstup osob, ze států původu nelegálních migrantů vůči EU. Tedy osoba se dostane do Srbska zcela legálně a teprve potom se chce dostat do EU, například do Řecka nebo Maďarska.

Dosud největší migrační krize z pohledu EU nastala v přelomovém roce 2015, která započala již v roce 2014. Dle statistik OSN dorazilo do EU zaznamenaných 216 054 migrantů (není započítán počet pohřešovaných nebo zemřelých). Ve zmíněném roce 2015 vypukla migrační krize naplno s registrovaným počtem 1 015 789 migrujících osob.⁴¹ Státy EU i státy mimo EU na migrační krizi reagovaly a provedly opatření na hranicích, které vedly ke snížení počtu osob migrujících do EU. Docházel k hromadění migrantů v okrajových zemích EU. V následujícím roce 2016 se počet zachycených osob migrujících do EU snížil na 362 753 osob a další rok 2017 byla zaznamenáno 172 301 migrantů, což je značné snížení proti roku 2015. Pro porovnání je zajímavé zmínit konkrétně stát Řecko, které má vnější hranici Schengenského prostoru. V roce 2018 bylo v Řecku zachyceno necelých 33.000 osob a v r.

³⁹ Zygmunt Bauman, *Cizinci před branami*, Cambridge, nakladatelství Broken Books, 2017. s. 65-73

⁴⁰ Nelegální migrace na území České republiky. [online] 2020, [cit. 2025-3-7] dostupné z WWW: <https://policie.gov.cz/clanek/nelegalni-migrace-na-uzemi-ceske-republiky-za-rok-2019.aspx>.

⁴¹ Uprchlíká krize v roce 2018: Kolik připlulo nových migrantů a kde jsou? [online] 2020, [cit. 2025-3-7] dostupné z WWW: <https://eurozpravy.cz/zahranicni/eu/244261-uprchlicka-krize-v-roce-2018-kolik-priplulo-novych-migrantu-a-kde-jsou>.

2019 necelých 63 000 osob. V porovnání s údajem z roku 2018, kdy bylo na území České republiky registrováno celkem 2.586 azylantů, by se mohlo zdát toto číslo nevýznamné. Migrační vlny jsou očekávatelné v dalších letech. Nic zatím nenasvědčuje, že by tomu bylo jinak. V zemích původu nelegálních migrantů, jako například v Africe dochází k negativnímu demografickému trendu s typickým růstem obyvatelstva v nepoměru s ekonomickým růstem. To je předpokladem pro pokračující migrační krize do budoucnosti. Otázkou je, zda jsou na to země EU včetně České republiky, připraveny.⁴²

Je zřejmé, že i přes opatření se opětovně začal zvyšovat počet nelegálně migrujících osob, což bylo způsobeno více aspekty. Migrační krize způsobovala a způsobuje v různé velikosti humanitární katastrofy v místech, kde je kapacita v centrech, nedostatečná pro tisíce tísňících se lidí.⁴³ Ostrahu hranic a migrační krizi pomáhaly státům EU i státům mimo EU, jako je Srbsko a Severní Makedonie, zvládat policejní síly v agentuře Frontex a policejní kontingenty různých států, mezi nimiž byla také policejní kontingenty vytvořené Policií České republiky. Agentura Frontex je agenturou pro ochranu vnějších hranic EU. Pod jejím vznikem jsou podepsány státy, které bývají cílové pro migranty, tedy Německo a Francie. Tyto země se oprávněně obávaly, zda nové země vstupující do Schengenského prostoru dostatečně zvládnou převzít odpovědnost za ochranu vnějších hranic.⁴⁴

Obava byla opodstatněná především vlivem bezpečnostního rizika, které představuje nekontrolovatelný příliv migrace v souvislosti nárůstem teroristických útoků v Evropě. Například v roce 2004 v Madridu, Paříž 2015 nebo v poslední době opakované útoky vozidly do davu lidí. Vyšetřováním útoků bylo opakovaně zjišťováno islámské pozadí. Pachatelé byli identifikováni z řad migrantů nebo děti migrantů z dřívější doby.⁴⁵ Různé teoretické směry, které se zabývají, mívají často jeden společný ukazatel, kterým je multikulturní přístup k migrantům v cílových zemích.⁴⁶

⁴² BÍLÝ, J. a kol., *Migrace-OSUDOVÁ OTÁZKA PRO ČESKOU A SLOVENSKOU REPUBLIKU?*, České Budějovice, VŠERS, z. ú., 2018, s.9-10

⁴³ Thomas Kulidakis: *Vyřízení azylových žádostí a česká solidarita v otázce migrace*. [online] 2020, [cit. 2025-3-7] dostupné z WWW: <https://plus.rozhlas.cz/thomas-kulidakis-vyriseni-azylovych-zadosti-a-ceska-solidarita-v-otazce-migrace-8135124>

⁴⁴ M. Hrabálek, *Ochrana hranic EU a role agentury FRONTEX v ní*, Brno, Masarykova univerzita, 2012, s. 79-88

⁴⁵ BŘICHÁČEK, T. *Unie ve víru migrační krize*. Praha: Institut Václava Klause, 2016, s. 31.

⁴⁶ LIĐÁK, J. *Mezinárodní migrace a Evropa*. Kolín: Nezávislé centrum pro studium politiky, ARC – VŠPSV, s.r.o., 2010, s. 53.

Reakce na migrační krizi měla odezvu v České republice, kde proběhlo rozsáhlé cvičení v r. 2015. Jednalo se o součinností cvičení na vnitřní hranici s Rakouskou republikou, kterého se účastnilo na 500 příslušníků PČR policie a zhruba 300 vojáků AČR. Cílem bylo prověřit funkčnost systému typových plánů, systému vedení a odhalit případné nedostatky pro další možné opatření do budoucna. Cvičení začalo fiktivním rozhodnutím vlády ČR, které rozhodlo o znovuzavedení hraničních kontrol na úseku dlouhém 464 km s 20 hraničními auto přechody. Ke cvičení se v r. 2015 vyjádřil policejní prezident brig. gen. Tomáš Tuhý následovně: „*Chceme být maximálně připraveni pro případnou rychlou reakci na rozhodnutí o znovuzavedení hraničních kontrol. Neustále sledujeme dění v zahraničí a v případě vyhrocení situace budeme chránit bezpečnost a zájmy občanů České republiky*“. ⁴⁷

Na území České republiky bylo opakovaně prováděno cvičení, které zavedlo znovuzavedení dočasných kontrol na hraničních přechodech, jako například v roce 2015 na hranicích s Rakouskou republikou nebo v r. 2019. Jednalo se krátko době cvičení, které netrvalo více jak jeden týden. Tato cvičení probíhala podle pravidel Schengenského kodexu.

4.5 Ochrana vnitřních hranic České republiky v době migrační krize

Na území České republiky bylo opakovaně prováděno cvičení, které zavedlo znovuzavedení dočasných kontrol na hraničních přechodech, jako například v roce 2015 na hranicích s Rakouskou republikou nebo v r. 2019 na hranicích se Spolkovou republikou Německo. Jednalo se krátko době cvičení, které netrvalo více jak jeden týden. Tato cvičení probíhala podle pravidel Schengenského kodexu. Od druhého čtvrtletí roku 2022 Policie České republiky zaznamenala dramatický nárůst počtu záchytů při tranzitní nelegální migraci, které jsou přehledně uvedeny v níže přiložené tabulce. Jako jedna z příčin je zvýšený pohyb směrem do Evropské unie přes tzv. „západobalkánskou“ migrační trasu. Na vnější hranici Schengenského prostoru byl zaznamenán značný nárůst zjištěných nelegálních migrantů, který činil ke dni 18. září 2022 celkem 112 712 osob. V porovnání s rokem 2021 za stejné období se jedná o 40% nárůst zjištěných migrantů. Další příčinou nárůstu zvýšeného pohybu je nastavení vízového režimu západních

⁴⁷ Cvičení k ochraně státní hranice. [online] 2015, [cit. 2025-3-7] dostupné z WWW: <https://policie.gov.cz/clanek/cviceni-k-ochrane-statni-hranice.aspx>

balkánských zemí, zejména Srbska, které umožňuje občanům některým třetím zemím bezvízový vstup a tyto osoby se dále pokouší dostat do EU.⁴⁸

Vývoj migrační krize v roce 2022 dospěl do takového stavu, že vláda ČR vydala dne 26. září 2022 Usnesení č. 823, kterým schválila návrh opatření obecné povahy o dočasném znovuzavedení ochrany vnitřních hranic České republiky. Vláda vydala toto opatření obecné povahy jako příslušný orgán podle § 11 odst. 1 „zákona o ochraně státních hranic“. Přesné znění „cit. zákona“ je uvedeno:

HLAVA IV

DOČASNÉ ZNOVUZAVEDENÍ OCHRANY VNITŘNÍCH HRANIC

§ 11 Opatření vlády

(1) Vláda může opatřením obecné povahy dočasně znovu zavést ochranu vnitřních hranic.

(2) Opatření obecné povahy podle odstavce 1 stanoví časový a územní rozsah dočasného znovuzavedení ochrany vnitřních hranic a způsob provádění ochrany vnitřních hranic.

(3) Opatření obecné povahy podle odstavce 1 může dále stanovit, že vnitřní hranice lze překračovat pouze v místě a v době v něm určených.

Vláda jednala ve smyslu čl. 28 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/399, kterým se stanoví kodex Unie o pravidlech upravující přeshraniční pohyb osob.

Článek 28

Zvláštní postup v případech, kdy je třeba přijmout okamžitá opatření

1. Jestliže je v důsledku závažné hrozby pro veřejný pořádek nebo vnitřní bezpečnost v některém členském státě nutno neprodleně přijmout opatření, může dotčený členský stát ve výjimečných případech okamžitě znovu zavést ochranu vnitřních hranic na omezenou dobu nepřesahující deset dní.⁴⁹

V opatření obecné povahy je odkazováno na přetrvávající bezprostřední hrozbu pro veřejný pořádek a vnitřní bezpečnost pro Českou republiku, související s akutním nárůstem počtu záchytů sekundárních nelegálních migrantů a s bezpečnostní situací

⁴⁸ Dočasné znovuzavedení ochrany vnitřních hranic. [online] 2023, [cit. 2025-2-5] dostupné z WWW: <https://mv.gov.cz/docasne-znovuzavedeni-ochrany-vnitrnich-hranic.aspx>. (PDF)

⁴⁹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/399, kterým se stanoví kodex Unie o pravidlech upravujících přeshraniční pohyb osob (Schengenský hraniční kodex), 2016, Hlava I, Článek 4, s. 5. [online] [cit. 2025-2-5]. Dostupné z WWW: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex%3A32016R0399>

na vnějších hranicích EU. V opatření bylo také uvedeno, že byla zvýšená aktivita organizovaných skupin převaděčů. Toto opatření obecné povahy vydané pod Čj.:MV-166858-1/OAM-2022 zavádělo ochranu vnitřní hranice od 29.9.2022 00:00h. do 8.10.2022 23:59h. na celém úseku pozemní hranice se Slovenskou republikou.⁵⁰ Zákonná norma, která umožňuje dočasné znovuzavedení hraničních kontrol.

Tab. 4 Počet zachycených osob při tranzitní migraci⁵¹

POROVNÁNÍ						
Počty zachycených osob při tranzitní nelegální migraci						
2021			2022			Nárůst za rok
1.1.	21.9.	Celý rok	1.1.	21.9.	Celý rok	
797		1.330	10.807		21.852	1.643%

Jednalo se o 17 silničních přechodů, 7 železničních a 3 říční přechody. Ochrana se týkala také tzv. Zelené hranice. Vláda České republiky odůvodňovala prudkým nárůstem zachytů nelegálních migrantů, které je znázorněné v níže uvedených tabulkách.⁵² Na základě uvedených čísel je zřejmé, že od 1 ledna do 21. 9. 2022 byl nárůst proti roku 2021 1.355%. Rozdíl v číslech je alarmující.

Tab. 5 Vývoj zachycených osob⁵³

VÝVOJ	
Počty zachycených osob při tranzitní nelegální migraci v r. 2022	
Květen	264
Červen	356
Červenec	1 055
Srpen	3 478
Září	8 267
Celkem ke dni 30.9.	13 705

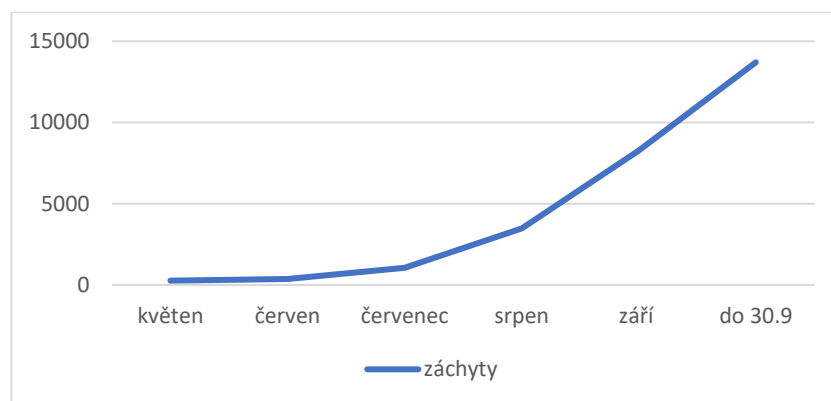
⁵⁰ Dočasné znovuzavedení ochrany vnitřních hranic. [online] 2023, [cit. 2025-3-10] dostupné z WWW: <https://mv.gov.cz/docasne-znovuzavedeni-ochrany-vnitrnich-hranic.aspx>. (PDF)

⁵¹ Dočasné znovuzavedení ochrany vnitřních hranic. [online] 2023, [cit. 2025-3-10] dostupné z WWW: <https://mv.gov.cz/docasne-znovuzavedeni-ochrany-vnitrnich-hranic.aspx>. (PDF)

⁵² Dočasné znovuzavedení ochrany vnitřních hranic. [online] 2023, [cit. 2025-3-10] dostupné z WWW: <https://mv.gov.cz/docasne-znovuzavedeni-ochrany-vnitrnich-hranic.aspx>. (PDF)

⁵³ Dočasné znovuzavedení ochrany vnitřních hranic. [online] 2023, [cit. 2025-3-10] dostupné z WWW: <https://mv.gov.cz/docasne-znovuzavedeni-ochrany-vnitrnich-hranic.aspx>. (PDF)

Graf 1: Vývoj počtu zachycených osob 2022

Kontrola na hranicích probíhala flexibilním způsobem přiměřeným aktuální hrozbě a v závislosti na vývoji situace. Policisté více jak kdy jindy využívaly Schengenský informační systém tkz. SIS, který je společným informačním systémem především pro pátrání, který využívají všechny bezpečnostní sbory členských států.⁵⁴ Situace se pravidelně vyhodnocovala. Podle plánu by mělo být v jedné dvanáctihodinové směně na ochranu hranic nasazeno 500 policistů a 60 celníků.⁵⁵ Oprávnění PČR a CS jsou k porovnání v přehledové tabulce z které je patrná podobnost oprávnění, opodstatněná represivními úkoly obou bezpečnostních sborů. Dále bude nasazeno do kontrol na hranicích 320 vojáků AČR – pozemních sil a aktivních záloh. Vojáci se budou střídát ve směnách ve čtyřech rotacích po 80 členech.⁵⁶ Policie České republiky nasadila na opatření široké síly a prostředky. Policisté nasazení na opatření byli vysílání z různých součástí PČR jako je pořádková policie, policisté služby dopravní policie a také pracovníci kriminální policie. Policisté byli na opatření vysílání z útvarů celé České republiky. Tedy bylo běžné, že policisté jezdili na dvanáctihodinové směny i více než 300 km. Spolupráci mezi ozbrojenými sbory upravuje ustanovení § 22 v zákoně č. 273 /2008 Sb. o Policii České republiky. Zásadní sdělení je v odstavci 2, důležitá část ohledně pravomocí je upravena větou „cit. zákona“ : „*mají při plnění úkolů policie oprávnění a povinnosti policisty*“.

⁵⁴ WEISS, M. *Schengenská spolupráce: Stručný průvodce*. 2. vydání. Praha, Odbor mezinárodní policejní spolupráce Policejního prezidia ČR, 2016. s. 7.

⁵⁵ Na hranicích se Slovenskem od čtvrtka obnoví kontroly, [online] 2022 [cit. 2025-3-5] dostupné z WWW: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/na-hranicich-se-slovenskem-se-od-ctvrtka-obnovi-kontroly-roz/r~dc228bea3ddb11edba63ac1f6b220ee8/>

⁵⁶ Slovenské hranice budou kontrolovat vojáci. [online] 2022 [cit. 2025-3-5] dostupné z WWW: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/kontroly-hranice-cesko-slovensko-migranti-vojaci-armada.A221009_081659_domaci_klf

§ 22

Povolávání vojáků, příslušníků Vězeňské služby České republiky a Celní správy České republiky k plnění úkolů policie

(1) *Pokud síly a prostředky policie nebudou dostatečné k zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti, může vláda České republiky povolat k plnění úkolů policie vojáky v činné službě a příslušníky Vězeňské služby České republiky nebo Celní správy České republiky. Vojáky a příslušníky lze povolat na nezbytnou dobu.*

(2) *Vojáci a příslušníci povolání podle odstavce 1 mají při plnění úkolů policie oprávnění a povinnosti policisty; vláda České republiky může rozsah těchto oprávnění a povinností omezit.*

(3) *Vojáci a příslušníci povolání podle odstavce 1 prokazují svou příslušnost k plnění úkolů policie svým předepsaným stejnokrojem s vnějším označením „POLICIE“, průkazem potvrzujícím oprávnění k plnění úkolů policie, popřípadě i ústním prohlášením. Při tom postupují podle § 12.⁵⁷*

Tab. 6 Porovnání oprávnění PČR a CS⁵⁸⁵⁹⁶⁰

POROVNÁNÍ OPRAVNĚNÍ Policie České republiky a Celní Správa, které souvisí s dočasnou kontrolou na hranicích ČR			
Zák. č. 273/2008 Sb. o PČR		Zák. č. 17/2012 Sb. o CS	
Totožnost	§ 63	§ 28	nezjistí-li totožnost 6h – předá orgánu PČR.
Zajištění osoby	§ 26Zajištění osoby Max. 24h,..	§ 30	Zajištění osoby max 24h.
Zajištění cizince	§ 27	NENÍ	
Připoutání	§ 25 max. 2h.	§ 31	pohybu agr. osob
Zast. vozidlo může	zák. č. 361/2000 Sb., kde v § 79/1	§ 35/5	Při zastavování
Prohlídka voz.	§ 42, kontrola osob ve vozidle se řídí dle § 6/8 zák. č. 361/2000 Sb.	§ 35	Oprávnění ke kontrole osob a dopravních prostředků
není		§ 35/2	rentgenové tech.
Vyšetření zák. č. 361/2000 Sb. odst. v § písm. 5/1 f) Alkohol g) OPL		§ 35/3	Lékařské vyšetření OPL

⁵⁷ ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. In: Zákony pro lidi.cz [online] © AION CS 2010-2025 [cit. 2025-3-5]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40?text=273%2F2008>

⁵⁸ ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. In: Zákony pro lidi.cz [online]. © AION CS 2010-2025 [cit. 2025-3-5]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40?text=273%2F2008>.

⁵⁹ ČESKO. Zákon č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky. In: Zákony pro lidi.cz [online]. © AION CS 2010-2025 [cit. 2025-3-5]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-17>.

⁶⁰ ČESKO. Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích. In: Zákony pro lidi.cz [online]. © AION CS 2010-2025 [cit. 2025-3-5]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-361>

DP	§ 52 – více prostředků, CS nemá nic, co by neměla PČR (TPOV)	§ 44	Některé nejsou (DP pro SPJ)
Použití zbraně	§ 56 – drobné rozdíly jako např. odvrátil násilný útok	§ 45	Použití zbraně - e) aby odvrátil nebezpečný útok

Zavedené opatření se nevztahoval na speciální skupinu osob, které například hospodaří v bezprostřední blízkosti státní hranice nebo v takovém dosahu vykonávají své povolání, jako jsou myslivci pracující v bezprostřední blízkosti hranice. Kontroly se netýkaly jednotek integrovaného záchranného systému z důvodu, že takové překročení je upraveno mezinárodní smlouvou mezi Českou republikou a Slovenskou republikou.

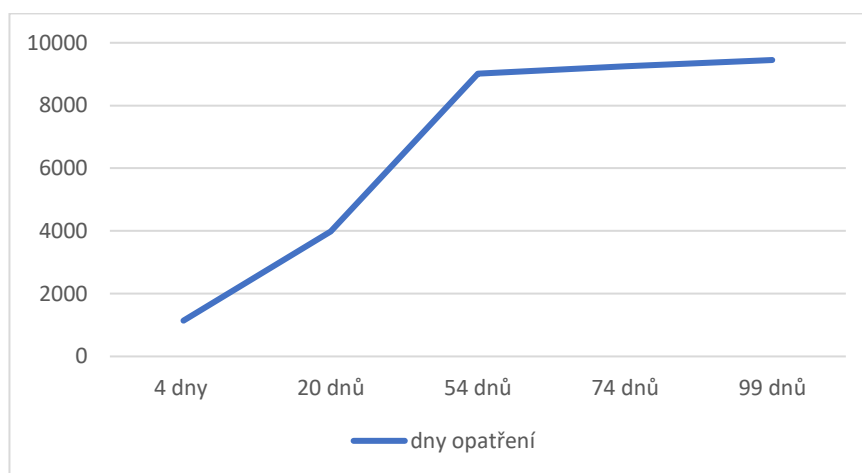
Na sedmnácti silničních hraničních přechodech mezi Českou a Slovenskou republikou docházel ke standartním kontrolám, které jsou stejné jako při projíždění hraničních přechodů mimo Schengenský prostor. To znamená, že řidič vozidla a každá osoba ve vozidle musela prokázat svou totožnost, která byla následně prověřena lustrací v policejních systémech. Dále byla prováděna kontrola vozidel a zavazadlových prostorů. Tyto kontroly prováděla Policie ČR společně ve spolupráci s příslušníky Celní správy. Příslušníci Armády České republiky prováděli ve spolupráci s Policií České republiky především ostrahu mimo hraničních přechodů. Mimo silničních přechodů se prováděla ostraha hranice namátkově na vybraných místech, které byly vytipované operativně ze zkušeností a znalostí místního terénu. Jednalo se například o polní či lesní křižovatky, místa s vyhovujícím terénem a vyvýšeniny. Kromě fyzické přítomnosti při provádění ochrany hranic bylo využíváno také technických prostředků (radarové a kamerové systémy) jako například termo kamery, v vysokém rozlišení které má Policie České republiky na vozidlech VW Crafter nebo například tzv. Schengen busy, či terénní vozidla zn. Land Rover v civilním provedení, které sloužily na misích Policie České republiky v zahraničí.⁶¹ Nezbytnou a neméně důležitou složkou při ochraně hranic jsou také místní lidé, kteří oznamovali na tísňovou linku pohyb podezřelých osob. Z níže přiložené tabulky je patrný extrémní nárůst počtu zachycených osob při tranzitní migraci během opatření, se zaznamenaným útlumem ke konci opatření. Vývoj je znázorněn přehledně v přiloženém grafu.

⁶¹ Schengenbusy, terénní vozidla, drony i termokamery. [online] 2015, [cit. 2025-3-10] dostupné z WWW: <https://mv.gov.cz/clanek/schengenbusy-terenni-vozy-drony-i-termokamery-policie-ma-dostatek-nove-techniky-k-ochrane-statni-hranice.aspx>

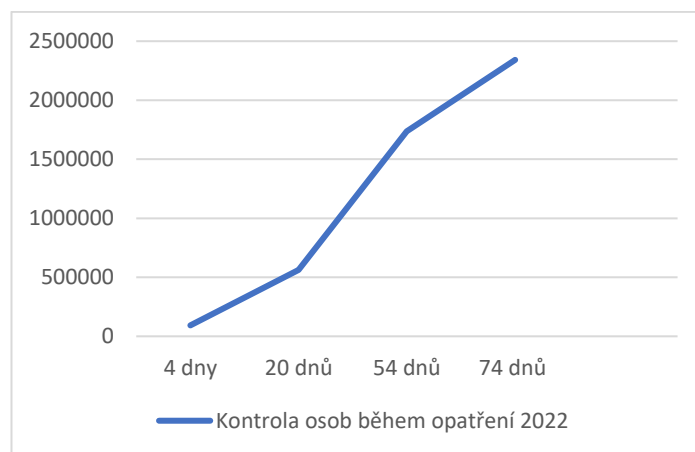
Tab. 7 Vývoj opatření 2022/2023 v číslech⁶²

OPATŘENÍ OBECNÉ POVAHY (OOP) Vývoj počtu zachycených osob při tranzitní nelegální migraci, během opatření od 29. září 2022 do 4. února 2023					
Období	Kontrola osob	Odepřen vstup	Nelegální migranti	Zadrženo převaděčů	Readmise/ Přijato
4 dny	92.706	422	1.142	33	371/84
20 dnů	561.304	974	3.986	64	1.159/228
54 dnů	1.736.538	2.123	9.019	117	3.401/558
74 dnů	2.341.875	2.278	9.255	134	3.472/588
99 dnů	-----	2.434	9.450	140	3.898/602

Graf 2: K vývoji záchytů osob od zavedení opatření od 29. září 2022

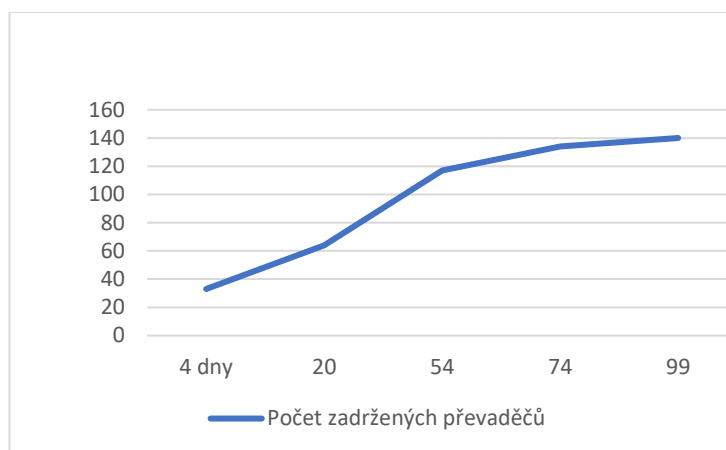

Graf 3: Kontrola osob během opatření 2022

⁶² Dočasné znovuzavedení ochrany vnitřních hranic. [online] 2023, [cit. 2025-3-10] dostupné z WWW: <https://mv.gov.cz/docasne-znovuzavedeni-ochrany-vnitrich-hranic.aspx>. (PDF)

Graf 4: Počet zadržených převaděčů 2022

Dočasné znovuzavedení ochrany hranic bylo od 29. září 2022, kdy bylo zavedeno, bylo opakovaně prodlužováno. Postup během opatření opakovaně prodlužován v návaznosti na již zmíněné nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/399 (Schengenský kodex). Zavedení a prodlužování ochrany hranic bylo postupně prodlužováno podle níže přiložené tabulky

Tab. 8 Prodlužování lhůt bezpečnostního opatření 2022/2023⁶³

OPATŘENÍ OBECNÉ POVAHY 29.9.2022 do 4.2.2023				
OPATŘENÍ Čj	TRVÁNÍ	ČL. 399/2016	LHŮTA	DNÍ
MV-166858-1/OAM-2022	29. 9. 2022 8. 10. 2022	28/1	Nepřesahuje 10dnů	10
MV-166858-3/OAM-2022	do 28. 10. 2022	28/3	Opakovaně o nejvýše 20 dnů	20
MV-166858-4/OAM-2022	do 12. 11. 2022	28/3	Opakovaně o nejvýše 20 dnů	15
	do 12. 12. 2022	25/3	Prodlužuje vždy o 30dnů.	30
MV-166858-7/OAM-2022	do 26. 12. 2022	25/3	Prodlužuje vždy o 30dnů.	13
MV-166858-9/OAM-2022	do 25. 1. 2023	25/3	Prodlužuje vždy o 30dnů.	30
MV-166858-9/OAM-2022	do 4. 2. 2023	25/3	Prodlužuje vždy o 30dnů.	10

Opatření obecné povahy ze dne 26.9.2022 vydané Č.j.:MV-166858-1/OAM-2022 skončilo 4.2.2023 a lze konstatovat, že po zavedení opatření došlo ke snížení počtu migrujících osob přes území České republiky.

V roce 2023 však proběhlo na podzim obdobné znovuzavedení dočasné ochrany vnitřních hranic České republiky a to základě mimořádného opatření Ministerstva vnitra

⁶³ Dočasné znovuzavedení ochrany vnitřních hranic. [online] 2023, [cit. 2025-3-10] dostupné z WWW: <https://mv.gov.cz/docasne-znovuzavedeni-ochrany-vnitrich-hranic.aspx>. (PDF)

Č.j.:MV-162053-01/OA—2023. Ministerstvo vnitra je dle § 12 odst. 1 „zákona o ochraně státních hranic“, příslušným orgánem oprávněným k zavedení opatření „cit. zákona“ je uvedeno:

§ 12 Mimořádné opatření ministerstva

(1) V případě bezprostřední vážné hrozby pro veřejný pořádek nebo vnitřní bezpečnost může ministerstvo mimořádným opatřením dočasně znovu zavést ochranu vnitřních hranic. Mimořádné opatření ministerstva je opatřením obecné povahy.⁶⁴

Ministerstvo postupovalo s uplatnění čl. 28/1 řízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/399. Důvodem byl opět prudký nárůst nelegální sekundární migrace, dále zvýšená aktivita organizovaných skupin převaděčů a celkové zhoršení bezpečností situace. Znovu byla zavedena ochrana hranice České republiky se Slovenskou republikou. V létě 2023 byl zvýšen počet záchytů nelegální migrantů, který pohyboval mezi 200 -250 osob za týden a pokračoval dále dle přiložené tabulky⁶⁵. Tak jako v předešlém opatření ze září 2022 i v tom z října 2023 přicházela většina migrantů ze Slovenské republiky, kam se dostali západobalkánskou migrační trasou. Porovnáním údajů z léta 2022 a 2023 vyjde najevo, že rok 2023 byl příznivější.

Tab. 9 Vývoj počtu zachycených před opatřením 2023/2024⁶⁶

Počty zachycených osob na území České republiky v létě 2023		K porovnání údaje z roku 2022
Červen	231	356
Červenec	382	1.055
Srpen	650	3.478
Září	970	8.267

Z dostupných odůvodnění pro opatření obecné povahy ze dne 26.9.2022, pod Č.j.: MV-166858-1/OAM-2022 a dalších navazujících je patrné, že během celého opatření od 4. 10. 2023 do 2. 2. 2024 nedosahovaly hodnot z předešlého opatření.

⁶⁴ ČESKO. Zákon č. 191/2016 Sb., o ochraně státních hranic České republiky. In: Zákony pro lidi.cz [online]. © AION CS 2010-2025 [cit. 2025-2-25]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-191>

⁶⁵ Mimořádné opatření ze dne 3. října. [online] 2023, [cit. 2025-3-10] dostupné z WWW: <https://mv.gov.cz/clanek/opatreni-obecne-povahy-ze-dne-3-rijna-2023.aspx>. (PDF)

⁶⁶ Dočasné znovuzavedení ochrany vnitřních hranic. [online] 2023, [cit. 2025-3-10] dostupné z WWW: <https://mv.gov.cz/docasne-znovuzavedeni-ochrany-vnitrnich-hranic.aspx>. (PDF)

Tab. 10 Vývoj opatření 2023/2024 v číslech⁶⁷

OPATŘENÍ OBECNÉ POVAHY (OOP) Vývoj počtu zachycených osob při tranzitní nelegální migraci, během opatření od 4. října 2023 do 2. února 2024					
Období Od 4.10	Kontroly osob	Odepřen vstup	Nelegální migranti	Zadrženo přev.	Readmise/ přijato
9.10	43.749	234	283	12	27/21
30.10	213.055	1.023	1.129	54	120/63
16.11	355.477	1.080	1.162	55	120/63
18.12	561.198	1.124	1.183	58	126/63

Zavedení opatření k znovuzavedení kontrol na vnitřní hranici musí být dle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/399 opodstatněno za jasně daných podmínek. Zde jsou základní ustanovení v přehledové tabulce.

Tab. 11 Přehled využitých článků v dokumentaci⁶⁸

nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU)	
článek	Podmínky
25	Obecný rámec pro dočasné zavedení ochrany hranic (max. 2 roky 25/4)
25/1	V PROSTORU bez kontrol na vnitřní hranici ZÁVAŽNÁ HROZBA PRO VEŘEJNÝ POŘÁDEK ZÁVAŽNÝ HROZBA PRO VNITŘNÍ POŘÁDEK Omezená doba nepřesahující 30dnů , nebo předvídatelná doba více jak 30dnů.
25/3	Prodávování ochrany podle podmínek v odst. 1 o 30 dní
26	Kritéria pro dočasné zavedení ochrany hranic
27	Postup pro dočasné zavedení ochrany hranic podle čl. 25 (důvody, rozsah, názvy přechodů, datumi, opatření ...)
28	Zvláštní postup pro OKAMŽITÉ opatření
28/1	ZÁVAŽNÁ HROZBA PRO VEŘEJNÝ POŘÁDEK ZÁVAŽNÝ HROZBA PRO VNITŘNÍ POŘÁDEK Může OKAMŽITÉ znovu zavést ochr. vnitřních hranic na omezenou dobu nepřesahující 10 dnů
28/3	Závažná Hrozba (odst. 1) TRVÁ DÉLE než 10 dnů , může být opakovaně prodlužována nejvýše o 20 dní
29	Zvláštní postup MIMOŘÁDNÉ SITUACE

Činnosti, které provádějí policisté při ochraně vnitřních hranic, však nespočívají jen ve fyzické ochraně na hranicích ale také ve vnitrozemí. Dalšími úkony provádí Policie České republiky na sekci přestupkového, trestního a správního práva. Policisté provádějí procesní úkony s převaděči, kteří se dopouštějí trestných činů uvedených v zák.

⁶⁷ Dočasné znovuzavedení ochrany vnitřních hranic. [online] 2023, [cit. 2025-3-10] dostupné z WWW: <https://mv.gov.cz/docasne-znovuzavedeni-ochrany-vnitrnich-hranic.aspx>. (PDF)

⁶⁸ Dočasné znovuzavedení ochrany vnitřních hranic. [online] 2023, [cit. 2025-3-10] dostupné z WWW: <https://mv.gov.cz/docasne-znovuzavedeni-ochrany-vnitrnich-hranic.aspx>. (PDF)

č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. Z hlediska rozlišení se jedná o přečiny ve většině zpracováváné ve zkráceném přípravném řízení.⁶⁹

- § 340 Organizování a umožnění nedovoleného překročení státní hranice
- §341 Napomáhání k neoprávněnému pobytu na území republiky

Jednou z dalších činností, která spadá pod Ministerstvo vnitra a kde vykonávají policisté ostrahu, jsou zařízení pro cizince, zkráceně ZZC (v zahraničí i u nás někdy nazývaná „detence“ nebo „záchyt“), které spadá pod Správu uprchlických zařízení, zkráceně SUZ. Jedná se o zařízení, které primárně slouží k zajištění cizinců, kterým pracovníci oddělení cizinecké policie vydali rozhodnutí o správním vyhoštění a zajištění. Do takového zařízení se dostane cizinec nebo migrant při porušení zákona České republiky. Cílem ZZC je zejména ztotožnění osoby, který je běžně bez dokladu a nelze jednoduše ověřit jeho totožnost. Zařízení je určeno pro osoby starší 15 let. V zařízení ZZC je poskytována strava a další doplňkové služby s využitím sportovišť a dalších zařízení.⁷⁰

Umístění ZZC v ČR

Bělá pod Bezdězem (Středočeský kraj), Vyšní Lhoty (Moravskoslezský kraj), Balková (Plzeňský kraj)

4.6 Kontingenty Policie České republiky a nelegální migrace

Česká republika začala vysílat své policisty již dávno před migrační krizí spjatou z rokem 2015 a to během války v bývalé Jugoslávii. S vývojem migrační krize, byla Česká republika požádána o pomoc v rámci řešení migrační krize. Následně došlo na základě bilaterálních dohod, což je dohoda mezi dvěma stranami, obvykle mezi dvěma státy. Od roku 2015 bylo do roku 2024 v zahraničních misích přibližně 3.000 policistů. Nejčastěji se jednalo o kontingenty, které jezdily do Srbska, Maďarska, Severní Makedonie a také Slovinska a to v rámci dlouhodobé migrační krize na Balkánské trase. V lednu 2018 odjížděl z Policejní Akademie patnáctý kontingent do Severní Makedonie a 7 do Srbska. Do Makedonie odjelo celkem 40 policistů, z toho 4 ženy a jeden psovod

⁶⁹ ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. In: Zákony pro lidi.cz [online]. © AION CS 2010-2025 [cit. 2023-10]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>.

⁷⁰ Zařízení pro cizince. [online] 2017, [cit. 2023-10] dostupné z WWW: <https://www.suz.cz/co-delame/provoz-zarizeni/>

se služebním psem. Do Srbska odjelo 15 policistů, z toho jedna žena.⁷¹ Čeští policisté mimo to také v rámci čtyř kontingentů působili také na vnější hranice Schengenského prostoru na Slovensku po ruské agresi v únoru 2022. Náplň práce policistů byla vesměs obdobná a lišila se podle specifikací daného teritoria a potřebám místní hraniční policie.

Ze všech kontingentů zapojených do boje proti nelegální migraci, byly stěžejními ty, které jezdili na Balkán nedáale, do Severní Makedonie. Od roku 2016 bylo na hranice Severní Makedonie s Řeckem vysláno postupně více než 1800 policistů (z toho 147 žen), 47 psovodů se služebním psem. Jednotlivé kontingenty měli různý počet policistů a to v rozmezí od 27 do 40 osob. Policisté měli za tu dlouhou dobu bohatou sbírku techniky. Třeba 47 vozidel termovize a v každém kontingentu v průměru 12 terénních vozidel. Při prvních vysláních se jednalo o vozidla Hyundai ix35 a Volkswagen Amarok. Pro výkon služby v náročném balkánském terénu je postupně vozidla nahradila vozidla Land Rover Discovery, Land Rover Defender a Toyota Land Cruiser. V několika posledních letech bylo součástí používané techniky také několik čtyřkolek.⁷²

V následující části se pokusím konkrétně popsat základní činnosti policistů, kteří jeli v lednu 2023 pod označením 49. kontingent Severní Makedonie, v počtu asi 40 policistů na 8 týdnů mimo Českou republiku plnit si své povinnosti. Před odjezdem probíhal třídní školení, které zahrnovalo obsluhu vozidla a doplňků a také třeba zdravotědu. Po povinném školení čekala policisty trasa dlouhá necelých 1500km přes Slovensko, Maďarsko, Srbsko a přes celo Severní Makedonii, do příhraničního města Gevgelija, které leží takřka na hranici s Řeckem. Policisté měli v té době nové vozy zn. Land Rover Defender. Zhruba v polovině trasy přespali policisté poblíž města Subotica, nedaleko Maďarsko – Srbských hranic. Po příjezdu do Gevgelije musel celý kontingent odevzdat zbraně na místním oddělení hraniční policie, která se nachází přímo na vlakovém nádraží Gevgelija. Na tomto oddělení začala a končila každá směna. Celý kontingent bydlel v jednom hotelu s vlastní restaurací, který byl od oddělení hraniční policie asi 1.5km. Směny začínaly v 7h. a končily v 19h., když proběhla služba bez obtíží. Směny byly v režimu denní, noční a den volna. Policisté sloužili v hlídce z pravidla v sestavě dva policisté PČR a jeden policista z oddělení (po)hraniční policie. Policisté dostaly tištěnou instruktáž s uvedeným teritoriem a kontrolními stanovišti. Hlídky

⁷¹ Kontingenty poprvé v tomto roce odjeli do Makedonie a Srbska. [online] 2018, [cit. 2025-3-10] dostupné z WWW: <https://police.gov.cz/clanek/kontingenty-poprve-v-tomto-roce-odjely-do-makedonie-a-srbska.aspx>

⁷² Kontingent Makedonie 50 splnil úkol. [online] 2018, [cit. 2025-3-10] dostupné z WWW: <https://police.gov.cz/clanek/kontingent-makedonie-50-splnil-ukol-a-je-zpet-v-cesku.aspx>

prováděli kontroly na dálnicích ať už osobních nebo nákladních vozidel včetně autobusů. Policisté prováděli patroly podél hranice Severní Makedonie s Řeckem, která je oplocený dvojitým oplocením s žiletkovým drátem. Mezi ploty vede nezpevněná komunikace. Hlídky mimo dále od hranice projížděli přes vesnice podél hranic a to jak po silnicích, tak i mimo silnice v terénu. Kontingent byl vybaven termovizí, která byla instalována na vozidle VW Crafter. Tato dodávka byla vždy na vhodném vyvýšeném místě a předávala informace hlídkám v terénu a předávala jim polohy osob, které se pokoušeli nelegálně překročit hranice. Počet zajištěných osob byl během jedné směny v menších desítkách, vzhledem k nepříznivému počasí na přelomu ledna a února 2023. Komunikace s policisty probíhala Anglicky s doplněním pomocných slov. Jazyk v Severní Makedonii je podobný, jako je například v Chorvatsku. Vzhledem k tomu, že policisté jezdí do Severní Makedonie od r. 2015, tak drtivá většina makedonských policistů ovládala český jazyk na výborné úrovni. Policisté se potkávali během hlídek s policisty z dalších zemí, především z Rakouska a Srbska (Frontex). V menší míře pak s policisty z Polska, Slovenska, Maďarska a Polska. Naproti služebně hraniční policie se nacházelo autobusové nádraží, kam jezdili autobusy z vnitrozemí. Náplní hlídek bylo také kontrolovat příjezdějící autobusy a vlaky, které přijížděly z Řecka. Autobusy z vnitrozemí přijížděli migranti, kteří se chtěli dostat do Řecka a vlakem naopak migranti, kteří se snažili dostat z Řecka dál na západ, ve většině případů to bylo do Německa. Do Řecka se autobusy pokoušeli dostat migranti, kteří se dostali například letecky legálně do Srbska a poté se chtěli dostat do Řecka, kde měli třeba příbuzné a podobně. Policisté měli v době volna dostatek času na odpočinek, který většinou trávily aktivně sportem. Během 49. kontingentu nedošlo k žádnému zranění a všichni se vrátili po 8 týdnech zpět do České republiky ke svým domovským útvarům. Po odjezdu 50. kontingentu Policie České republiky spolupráce v Severní Makedonii ukončena nebyla, protože v ní zůstalo 6 českých policistů přes agenturu Frontex.⁷³

„Jsme připraveni se i nadále podílet na aktivitách, které pomáhají zmírňovat dopady nelegální migrace do evropských zemí. Agentuře Frontex jsme nabídli možnost využití našich zkušeností a na jejich výzvu vysíláme 6 policistů, kteří budou na makedonsko-řecké hranici působit do konce roku“ uzavřel policejní prezident⁷⁴

⁷³ Kontingent „Makedonie 50“ splnil úkol a je zpět v Česku. [online] 2025, [cit. 2025-3-18] dostupné z WWW: <https://policie.gov.cz/clanek/kontingent-makedonie-50-splnil-ukol-a-je-zpet-v-cesku.aspx>

⁷⁴ Kontingent „Makedonie 50“ splnil úkol a je zpět v Česku. [online] 2025, [cit. 2025-3-18] dostupné z WWW: <https://policie.gov.cz/clanek/kontingent-makedonie-50-splnil-ukol-a-je-zpet-v-cesku.aspx>

Připojím malé porovnání s menšími kontingenty PČR, které byly pouze 4. Působili od února 2022 do června 2022 na východním Slovensku po vypuknutí ruské agrese. Základní činnosti spočívaly samozřejmě s cílem ochrany vnější hranice. Z povahy situace s však tyto činnosti lišily. Policisté vypomáhali s registrací uprchlíků v check pointech a prováděli úkony působící proti organizované kriminalitě. Tedy neprováděli jen úkony spočívající v zamezení vstupu. Čeští policisté prováděli úkony přímo na hraničních přechodech, kde se odbavovala nákladní a osobní doprava. Jednalo se o přechody Vyšné Nemecké, Ubl'a a Semence, na kterých docházelo ke klasickým kontrolám cestovních dokladů osob a kontrola vozidel, což například v Severní Makedonii neprobíhalo. Část policistů pracovala na ředitelství hraniční policie v obci Sobrance, kde sídlí Ředitelství hraniční a cizinecké policie Slovenské republiky a Mobilní zásahová jednotka. Mobilní zásahová jednotka je obdoba českých zásahových jednotek na krajských ředitelstvích, která se však specializuje mimo jiné především na práci v terénu podél celé hranice s Ukrajinou. Čeští policisté však prováděli na uvedené jednotce především úkony jako eskorty a hlídkovou činnost. Policisté vyjížděli z místa ubytování na své pracoviště do vzdálenosti téměř 50km. Zajímavostí byl dvojitá doba směn, které byly v rozdílu 2h, aby docházelo k neustálému překrytí směn. Například jedna směna denní směna začínala v 5 hodin ránu a druhá v 7 hodin.⁷⁵

4.7 Co je Frontex?

Frontex je Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž, kterou podporují členské státy EU a země přidružené k Schengenskému prostoru při správě vnějších hranic EU a v boji proti přeshraničnímu organizovanému zločinu. Agentura sdílí zpravodajské informace a odborné znalosti se všemi členskými státy a se sousedícími zeměmi mimo EU, které jsou postižené migrační krizí a přeshraniční trestnou činností. Má stálý uniformovaný policejní sbor, je donucovacím orgánem EU a stále se její operativní složkou.⁷⁶

⁷⁵ Vlastní zdroj

⁷⁶ Evropská agentura pro hraniční a pobřežní stráž. [online] 2025, [cit. 2025-3-18] dostupné z WWW: <https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/institutions-and-bodies/search-all-eu-institutions-and-bodies/frontex>.

Od založení spolupracuje Frontex s Evropskou jednotkou pro justiční spolupráci a to s cílem podporovat a propagovat mezi agenturní spolupráci v boji proti přeshraniční trestné činnosti, kterou je především převaděčství migrantů a obchod s lidmi.⁷⁷

4.8 Porovnání opatření ve státech na migrační trase

Během migračních krizí, které probíhají v různém rozsahu od roku 2015, zaváděli různé země různé bezpečnostní opatření s různým využitím sil a prostředků. V přístupu zemí, které jsou na balkánské trase, je vidět různý přístup především podle nasazení lidské síly a vynaložené energie, potažmo vynaložených finančních prostředků, které byly využity s cílem co nejlépe zvládat migrační krizi. Každá země zaujala specifický přístup k řešení migrační krize.

Česká republika se aktivně zapojila do mezinárodní pomoci při ochraně hranic v rámci EU především opakovaným vysíláním kontingentů PČR do zemí jako je Slovinsko, Srbsko, Maďarsko a Severní Makedonií.⁷⁸ Není na místě opominout rychlou reakci ve vyslání kontingentů na Slovensko hned v únoru 2022. Na území ČR docházelo k opakovaným cvičením, během kterých docházelo k znovu zavedení hraničních kontrol.⁷⁹

Maďarsko se nacházelo a nachází na jedné z hlavních migračních tras s extrémním nárůstem v počtu nelegálních překročení hranic. V roce 2020 bylo na této balkánské trase zaznamenáno necelých 150 000 pokusů o překročení hranice s cílem dostat se do EU. Je to v porovnání s rokem 2021 nárůst o takřka 135 %. Maďarsko provedlo opatření, které je neporovnatelné o opatření v České republice. Maďarsko v roce 2015 postavilo na hranicích se Srbskou republikou fyzické bariéry, které spočívaly ve výstavbě ocelového plotu po celé délce hranice. Maďarská policie byla nekompromisní vůči nelegálním migrantům a měla podporu maďarské veřejnosti, která spolupracovala s policisty, podávala hlášení o výskytu podezřelých osob nebo dokonce zadržovala nelegální migranty. Na Maďarsko Srbské hranici došlo k opakovaně k agresivnímu napadání ostrahu konajících policistů, které v červenci roku 2022 skončilo

⁷⁷ PIKNA, B. *Evropský prostor svobody, bezpečnosti a práva prizmatem Lisabonské smlouvy*. 2. doplněné vydání. Praha: Linde, 2010, s. 191.

⁷⁸ Kontingenty poprvé v tomto roce odjeli do Makedonie a Srbska. [online] 2018, [cit. 2025-3-18] dostupné z WWW: <https://policie.gov.cz/clanek/kontingenty-poprve-v-tomto-roce-odjely-do-makedonie-a-srbska.aspx>

⁷⁹ Vlastní zdroj

smrtí jednoho člověka a dalších osob bylo zraněno.⁸⁰ Maďarská strana více dbala na opravu poškozených částí instalovaného plotu oproti Severní Makedonii. Makedonská policie poškozené oplocení neopravovala a naopak se zaměřila na tyto místa. Z pohledu policistů, kteří se účastnili více kontingentů, byly kontingenty v Maďarsku brány jako nejnáročnější⁸¹

Srbská republika byla z pohledu migrace tranzitní zemí pro osoby migrující do EU. Srbská republika není v současné době součástí EU ani Schengenského prostoru. Tato země spolupracovala s Maďarskem a dalšími zeměmi ve snaze odklonit migrující osoby z této trasy. To mělo za následek odklonění části migrujících přes Bosnu a Hercegovinu do Chorvatska.⁸² V předchozích letech byla vízová politika Srbska. Kvůli narůstajícímu počtu nelegální migrace se Srbsko rozhodlo svojí vízovou politiku zpřísnit. Zpřísnění se týkalo hlavně zemí, ze kterých se dostávalo nejvíce migrantů. Zpřísnění bylo docíleno také intervencí EU.⁸³

4.9 Dopady migrace pro Českou republiku

Migrační krize měla, má a bude mít dopad na Českou republiku a to v několika aspektech. Nejdůležitějším aspektem je bezpečnostní otázka. Nelegální migrace sebou nese bezpečnostní rizika spojená s organizovaného zločinu, pašování lidí či riziko potencionální hrozby terorismu. Nezvládnutí migrační krize by mělo za následek nižší možnost kontroly nad tím, kdo se nachází na území České republiky a minulost takových lidí z hlediska bezpečnosti. Část nelegálních migrantů nemá žádné doklady nebo vůbec nelze dohledat minulost takové osoby v zemi původu. Absentuje bezpečnostní databáze na podobné úrovni jako v ČR. Migrující osoby nemají žádný vztah ke svému aktuálnímu místu na pohybu.⁸⁴

⁸⁰ Maďarská hranice je v obležení migrantů. [online] 2022, [cit. 2025-3-18] dostupné z WWW: <https://www.echo24.cz/a/SyRi5/ilegalni-migrace-madarsko-srbsko-subotica-automaticke-zbrane>

⁸¹ Vlastní zdroj

⁸² Srbsko posílilo ostrahu hranic s Maďarskem [online] 2023, [cit. 2025-3-18] dostupné z WWW: <https://www.novinky.cz/clanek/zahranicni-evropa-srbsko-posililo-ostrahu-hranic-s-madarskem-trasy-ilegalnich-migrantu-se-mohou-zmenit-40454201>

⁸³ Srbsko kvůli nárůstu nelegální migrace zpřísní vízová pravidla. [online] 2022, [cit. 2025-3-18] dostupné z WWW: https://www.iportal24.cz/zahranici/srbsko-kvuli-narustu-nelegalni-migrace-zprisni-vizova-pravidla/#google_vignette

⁸⁴ Bezpečnostní aspekty migrace. [online] 2025, [cit. 2025-3-18] dostupné z WWW: <https://mv.gov.cz/clanek/bezpecnostni-aspekty-migrace.aspx#:~:text=Dlouhodobým%20cílem%20imigrační%20politiky%20je%20tyto%20hrozby%20v,řízený%20imigrační%20proces%20musí%20být%20bezpečným%20a%20vyváženým.>

V šedé ekonomice pracuje mnoho nelegálních migrantů, což způsobuje absenci zákonných poplatků, jako je placení daní nebo například pojištění. Jedná se negativní ekonomické dopady nelegální migrace. Na pracovním trhu je však poptávka po pracovních silách v méně kvalifikovaných postech, například ve stavebnictví nebo zemědělství. V současnosti lze jen velmi těžko nalézt v ČR větší stavbu, nebo zemědělský areál, kdy většina pracujících nebyli cizinci. Toto je každodenní realita. Konkrétním případem je například provozovna kovohutí v Čelákovících.⁸⁵

Neopomenutelným aspektem je dopad ve sféře sociální a kulturní otázky. Nárůst počtu v řádech vyšších tisíců obyvatel znamená zátěž na zdravotnictví, školství a další části veřejného života. Integraci malého množství migrantů je obtížná, nemluvě o nelegálních migračních v řádech větších tisíců. Jsou to okolnosti, které působí na míru napětí ve společnosti. Jako příklad uvádím napětí, které je mezi obyvatelstvem ve vyloučených lokalitách, které má dopady třeba také na cenu nemovitostí, nedostatek pracovníků bezpečnostních složek a dalších institucí. Tento jev historickou migrací romského etnika, tedy Romů. Jejich integrace do společnosti v ČR je dodnes v mnoha ohledech neuspokojivá.⁸⁶ Názornou ukázkou problematiky integrace kulturně odlišného etnika v ČR je vidět například v Ústí nad Labem v části Předlice, odkud se velká část původního obyvatelstva odstěhovala.⁸⁷

Stejně jako romská otázka v minulosti tak i současná nelegální migrace slouží jako téma, které budí emoce, strach z kulturních změn a využívá jej mnoho politiků a působí na polarizaci společnosti. Polarizace a rozdělování společnosti je základem bezpečnostního rizika z pohledu možné změny politického směřování, jako je to možné v současné době pozorovat na Slovensku. Migrace byla jedním z nejvíce politicky vytěžovaných témat před volbami v roce 2023.⁸⁸

Názorná byla např. i kampaň z roku 2024 z dílny politické strany SPD. V Praze na Václavském náměstí, tedy na jednom z nejrušnějších a nejznámějších místem v ČR bylo možné spatřit i nevšední velkoplošné plakáty. Na jednom plakátu velkého formátu je např. zobrazena osoba tzv. „afropůvodu“ s nelichotivým výrazem ve tváři, která má v ruce nůž od krve. Na billboardu je nápis: „Nedostatky ve zdravotnictví

⁸⁵ Vlastní zdroj.

⁸⁶ Romové. [online] 2012, [cit. 2025-3-18] dostupné z WWW: <https://www.aktualne.cz/wiki/domaci/romove/r~i:wiki:3082/>

⁸⁷ Vlastní zdroj

⁸⁸ Migrace na Slovensku. [online] 2023, [cit. 2025-3-18] dostupné z WWW: <https://www.novinky.cz/clanek/zahranicni-evropa-migrace-se-na-slovensku-stala-jednim-z-hlavnich-temat-volebni-kampane-40443823>

nevyřeší chirurgové z dovozu.“⁸⁹ Tato část politické kampaně, kterou obhájí poslanec p. Tomia Okamury vzbudila odůvodněně projevované společenské vášně a veřejnou diskuzi. V rámci této politické kampaně došlo mimo jiné i k uplatnění trestního oznámení a Poslanecké sněmovna ČR v únoru 2025 vydala Tomia Okamuru k trestnímu stíhání.⁹⁰ Nelze opomenout i danou objektivní okolnost, kdy nelegální migrační krize má převládající negativní dopad na společnost, z které mohou těžit různí „populisté“ a jejich politické strany, či hnutí etc., a které může odůvodněně umocňovat i negativní společenský trend, spočívajícím např. v jejím rozdělování.

4.10 Dílčí a zevšeobecňující vyhodnocení empirického (dotazníkového)

šetření

Empirické (dotazníkové) šetření, bylo vytvořené se zaměřením na respondenty z řad příslušníků Policie České republiky, z Krajského ředitelství Středočeského kraj, zařazených především na Územní odboru Praha venkov – VÝCHOD. Jedná se území v bývalém územním celku Praha východ. Na územní odboru se jedná o Obvodní oddělení policie Brandýs nad Labem – Stará Boleslav, Čelákovice, Úvaly a Odolena Voda. Minoritní část respondentů je z okolních obvodních oddělení ve Středočeském kraji. Respondenty jsou současní i bývalí policisté zařazení na základních článcích policie, kteří se účastnili bezpečnostního opatření, při ochraně vnitřních hranic se Slovenskou republikou v posledních letech. Dotazníkem bylo osloveno 50 policistů.

Cílem empirického (dotazníkového) šetření bylo mimo jiné zjistit, zda policisté vnímají nelegální migraci jako nebezpečný jev z pohledu bezpečnosti, zda vnímají opatření, která byla zavedena v roce 2022 a 2023 jako účelná a další související informace s činností policistů při dočasném znovu zavedení ochrany vnitřních hranic

První otázka v dotazníku měla diferencovat složení respondentů podle délky odsloužených let u Policie České republiky. Nejpočetnější skupinou respondentů jsou policisté sloužící do 7 let, celkem 34 %. Následují policisté sloužící déle jak 15 let, celkem 44 %. Následuje skupina policistů sloužící do 7 let, celkem 34 %. Nejmenší

⁸⁹ Turisty znechutila Okamurova kampaň v Praze. [online] 2024, [cit. 2025-3-18] dostupné z WWW: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/volby-kraj-sokovat-a-strasit-okamura-na-vaclavaku-ukazal-jak-vypada-slibovane-turbo-259035>

⁹⁰ Poslanci vydali Okamuru ke stíhání. [online] 2023, [cit. 2025-3-18] dostupné z WWW: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/snemovna-vydani-tomio-okamura-trestni-stihani-sireni-nenavisti.A250212_132138_domaci_kop

skupinou respondentů jsou policisté sloužící od 8 do 14 let, celkem 22 %. Z uvedené počtu je možné říci, že nadpoloviční většina respondentů jsou zkušení policisté z přímého výkonu.

Navazující a další otázky byly směřovány k migrační krizi. Druhou otázkou bylo zjištěno, že 92 % policistů vnímá nelegální migraci jako nebezpečí pro Českou republiku. Celkem 34 % bylo v minulých letech na cvičeních, spojených s ochranou vnitřních hranic. Bezpečnostního opatření s celkovým zavedením hraničních kontrol mezi Českou republikou a Slovenskou republikou se účastnilo 86 % respondentů. To je dostatečná část pro kvalitní posouzení dalších otázek. V otázce č. 5 polovina respondentů, tedy 50 % uvedla, že nezná žádnou právní úpravu, mající souvislost s ostrahou hranic. Důležitý „zákon o ochraně státních hranic“ zná 28,3 % respondentů a 21,7 % má povědomí o Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/399. To potvrzuje v otázce č. 6 potřeby respondentů, protože 48 % by požadovalo školení zaměřené na ochranu hranic a s tím spojené úkony. Školení nepotřebuje 30 % respondentů a 22 % by preferovalo častější cvičení. Zhruba polovina, 54% respondentů uvedla v otázce č. 7, že se neseznamovala s opatřeními obecné povahy, které zaváděli, či prodlužovaly dočasnou ochranu hranic. S tím souvisela otázka č. 10, u které 58 % uvedlo, že sledovali počty zachycených migrantů. Důležitější bylo pro policisty sledování výsledků opatření, než samotný předpis, který přitom v odůvodnění uvádí mimo jiné důvody opatření a počty zachycených migrantů a také srovnání.

Nicméně 81% policistů považuje opatření při zavedení dočasné ochrany hranic jako účinné a účelné. Nejvíce kritizována, byla na opatření pod otázkou č. 9 doprava, potažmo vzdálenost místa opatření od domovského útvaru, následuje strava, technické vybavení jako například nedostatek termovizí pro jednotlivce a zázemí pro policisty. Je pochopitelné, že návrat po noční směně na domovské útvary nebyl komfortní. Například trasa z Čelákovic do Břeclavi představuje vzdálenost 280 km, přes Prahu a Brno. Dopravu po noční směně v trvání necelých 3 hodin, lze chápat také jako částečně rizikovou s ohledem na mikro spánek. Pozitivně lze hodnotit další údaje, vycházející z následujících otázek. Téměř podobné hodnoty u odpovědí jsou na otázky č. 11 a č. 12, v kterých vyšlo, že 82 % policistů vykonávala opatření s ochotou a 86 % policistů vnímá jako spolupráci s dalšími bezpečnostními složkami jako bezproblémovou.

Poslední otázka č. 13 měla za cíl zjistit preferenci druhu opatření mezi policisty. Nejvíce policistů by si vybralo plnění úkolů na území České republiky. Podobně vyšel výběr úkonů mimo území České republiky v rámci kontingentů PČR, které by bylo

ochotno vykonávat 40 % policistů. Působení přes agenturu Frontex by si vybralo 14 % dotazovaných policistů.

Empirické (dotazníkové) šetření potvrdilo, že ve vnímání nebezpečnosti migrace se shodne $\frac{3}{4}$ dotazovaných policistů. Stejně tomu je při vnímání a účelnost opatření a ochotě se takových opatření i nadále účastnit. To je důležité z hlediska kvality vykonávané práce. Každý člověk, ne jenom policista, vykonává práci lépe a svědomitě, když je vnitřně přesvědčen o její smysluplnosti a důležitosti. Výstupy empirického (dotazníkového) šetření potvrdily mé subjektivní vnímání související problematiky s nelegální migrací. Zároveň ukázalo, že existuje prostor pro zlepšení, zejména v oblasti právního povědomí policistů, týkající se nelegální migrace.

Závěr

Autor „práce“ dílem formou teoretického, teoreticko-praxeologického a dílem empirického postihu reflektuje trvale celospolečensky i odborně aktuální tematickou oblast, která uvozuje problematiku ochrany státních hranic České republiky v rovině eklekticky avizované výšece policejních činností. Tato problematika je úzce specializovaná a mají jí ve své náplni, za běžného stavu jednotlivé útvary služby cizinecké policie. Úvodní vymezení „práce“ primárně demonstruje nejen výčet základního dělení státních hranic, hraničních znaků, včetně popisu technických zařízení, tak vzhledem k tomu, že Česká republika je součástí Schengenského prostoru a Evropské unie, jsou taktéž autorem „práce“ propedeuticky zprostředkovaně definovány základní odborná východiska a pojmosloví, které se terminologicky používají v rámci jednotlivých členských zemí.

V tematicky návazných částech „práce“ je vyjádřena ambice jejího zpracovatele zájmově demonstrovat zvláštnosti jednotlivých policejních činností v rámci zabezpečení výkonu služby cizinecké policie na vnějších i vnitřních hranicích v současné době. Dílem samostatně je zájmově specifikován vybraný okruh policejních činností na hraničním přechodu mezinárodního letiště, kde dochází k hraniční kontrole osob. Konkrétně zejména činnost Inspektorátu cizinecké policie Praha – Ruzyně.

Popisně orientovaná teoretická část „práce“ je tematicky vhodně obohacena o komparaci stavu a možností ochrany státních hranic České republiky a Slovenské republiky. Tyto státy byly vybrány z důvodů historických, a to proto, že jsme měli v minulosti společnou hranici, a to více jak půl století. Zásadní rozdíl je v tom, že Slovenská republika má pozemní vnější hranici (s Ukrajinou), oproti České republice, která střeží pozemní hranice pouze vnitřní, neboť všechny okolní státy České republiky jsou státy Schengenského prostoru.

Dále jsou uvedeny možnosti a podmínky, za kterých je možné dočasné znovuzavedení ochrany státních hranic, které bylo prováděno, a to v souvislosti s onemocněním COVID – 19.

Na dočasné znovuzavedení ochrany vnitřních hranic navazuje závěrečná část „práce“, která se zabývá popisem novodobého opakujícího jevu migračních krizí. Opatření zavedené na podzim 2022 a v 2023 je porovnáno s údaji z předchozích let a jsou porovnávána opatření mezi sebou. V rámci samostatných subkapitol „práce“ byla objasněna legitimita institutu znovuzavedení ochrany vnitřní hranic dle Schengenského

kodexu. Do obsahové části „práce“ byla věcně implementována i tzv. „neopomenutelná“ činnost policie mimo území České republiky, která probíhal především na základě bilaterálních dohod, na základě kterých policisté vykonávali ochranu vnějších hranic na okrajích Schengenského prostoru.

Součástí „práce“ je tematicky přílehlavé empirické (dotazníkové) šetření, které bylo směřováno k oslovené kohortě respondentů, tj. příslušníkům PČR služebně zařazených na místně a věcně příslušných základních útvarech služby pořádkové policie ČR, především na vybraných obvodních odděleních ve Středočeském kraji. Zpracované empirické (dotazníkové) šetření toliko dílem potvrzuje vysokou ochotu policistů podílet se ochraně hranic, tak empiricky verifikovalo nedostatečné právní povědomí o legislativních zmocněních, které „ex lege“ upravují režim ochrany státních hranic státu.

Závěrem je nutné konstatovat, že stanovené postupy v rámci služební činnosti Služby cizinecké police jsou natolik specializované, že z pohledu řadového policisty vykonávajícího službu v rámci pořádkové policie na základním útvaru je takřka nemožné bez dlouholeté praktické zkušenosti tuto problematiku zcela obsáhnout etc.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. BAUMAN, Z. *Cizinci před branami*. Olomouc: nakladatelství Broken Books, 2017. 98 s. ISBN 978-80-906307-2-7.
2. BÍLÝ, J. *Migrace - osudová otázka pro Českou a Slovenskou republiku?* České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2018. 132 s. ISBN 378-80-7556-029-2.
3. BŘICHÁČEK, T. *Unie ve víru migrační krize*. Praha: Institut Václava Klause, 2016. 260 s. ISBN 978-80-7542-023-7.
4. COLLIER, P. *Exodus. Jak migrace mění náš svět*. Praha: Libri, 2017. 260 s. ISBN 978-80-7277-557-6.
5. HRABÁLEK, M. *Ochrana hranic EU a role agentury FRONTEX v ní*. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2012. 155 s. ISBN 978-80-210-5988-7.
6. KELLER, J. *Evropské rozpory ve světle migrace*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2017. 224 s. ISBN 978-80-7419-249-4
7. LIĐÁK, J. a kolektiv. *Mezinárodní migrace a Evropská unie – vybrané otázky*. Praha: Machiavelli Press, s.r.o., 2017. 133 s. ISBN 978-80-88147-03-9.
8. LIĐÁK, J. *Mezinárodní migrace a Evropa*. Kolín: Nezávislé centrum pro studium politiky, ARC – VŠPSV, s.r.o., 2010. 149 s. ISBN 978-80-86879-24-1.
9. MOLEK, P. *Právní pojem „pronásledování“ v souvislostech evropského azylového práva*. Praha: C.H. Beck, 2010. 192 s. ISBN 978-80-7400-164-2.
10. PIKNA, B. *Evropský prostor svobody, bezpečnosti a práva prizmatem Lisabonské smlouvy*. 2. doplněné vydání. Praha: Linde, 2010. 422 s. ISBN 978-80-7201-813-0.
11. PIKNA, B. *Vnitřní bezpečnost v právu a politice Evropské unie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2016. 432 s. ISBN 978-80-7380-611-8.
12. ŠLOSARČÍK, I. *Právní a politický systém Evropské unie*. Praha: Nakladatelství Wolters Kluwer, 2017. 376 s. ISBN 978-80-7552-534-5.
13. TOMEŠ, J. a kolektiv. *Konflikt světů a svět konfliktů*. Praha: Nakladatelství P3K, 2007. 349 s. ISBN 978-80-903587-6-8.
14. UHEREK, Z., HONUSKOVÁ, V., GÜNTER, V., OŠŤÁDALOVÁ, Š. *Migrace: Historie a současnost*. Ostrava: Občanské sdružení PANT, 2015. 148 s. ISBN 978-80-905942-9-6.

15. VLÁČIL, J. *Právo na vstup a pobyt na území členských států Evropské unie*. Univerzita Karlova Právnická fakulta. Praha: Eva Rozkotová, 2016. 154 s. ISBN 978-80-87975-52-7.
16. WEISS, M. *Schengenská spolupráce: Stručný průvodce*. 2. vydání. Praha: Odbor mezinárodní policejní spolupráce Policejního prezidia ČR, 2016. 48 s.

Elektronické zdroje

1. Státní hranice a pohraniční turistika, [online] 2025, [cit. 2024-12-14] dostupné z WWW: <https://www.zdeneksmida.cz/statni-hranice-a-pohranicni-turistika.html>.
2. Definice státních hranic [online] 2025, [cit. 2024-12-14] dostupné z WWW: <http://www.zdeneksmida.cz/teorie-statnich-hranic/definice-statnich-hranic.html>
3. Cvičení k ochraně státních hranic, [online] 2019, [cit. 2025-02-13] dostupné z WWW: <https://www.policie.cz/clanek/web-informacni-servis-zpravodajstvi-cviceni-k-ochrane-statni-hranice.aspx>
4. Anarchisté demonstrovali, [online] 2000 [cit. 2025-2-15]. Dostupné z WWW: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/anarchiste-demonstrovali-proti-zasahu-policie-pri-mmf.A001210_155947_praha_lin
5. Víte, kolik žije v Česku cizinců? [online] 2025, [cit. 2025-3-5] dostupné z WWW: <https://www.atlaspredsudku.cz/atlas-predsudku>.
6. Cizinci mají o studium v ČR zájem. [online] 2025, [cit. 2025-3-5] dostupné z WWW: <https://msmt.gov.cz/ministerstvo/novinar/vyzkum-cizinci-maji-o-studium-v-cr-zajem-ceni-kvalitu>.
7. V létě 1990 se Čechoslováci vyrovnávali s migrační vlnou. [online] 2020, [cit. 2025-3-7] dostupné z WWW: <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/domaci/v-lete-1990-se-cechoslovaci-vyrovnávali-s-migracni-vlnou-nekteri-pomahali-jini-protestovali-45284>.
8. Příslušníci Policie ČR působí v zahraničních mírových misích. [online] 2010, [cit. 2025-3-7] dostupné z WWW: <https://mv.gov.cz/clanek/videozpravodajstvi-prislusnici-police-cr-pusobi-v-zahranicnich-mirovych-misich.aspx>.
9. Nelegální migrace na území České republiky. [online] 2020, [cit. 2025-3-7] dostupné z WWW: <https://policie.gov.cz/clanek/nelegalni-migrace-na-uzemi-ceske-republiky-za-rok-2019.aspx>.

10. Uprchlická krize v roce 2018: Kolik připlulo nových migrantů a kde jsou? [online] 2020, [cit. 2025-3-7] dostupné z WWW: <https://eurozpravy.cz/zahranicni/eu/244261-uprchlicka-krize-v-roce-2018-kolik-priplulo-novych-migrantu-a-kde-jsou>.
11. Thomas Kulidakis: Vyřízení azylových žádostí a česká solidarita v otázce migrace. [online] 2020, [cit. 2025-3-7] dostupné z WWW: <https://plus.rozhlas.cz/thomas-kulidakis-vyrizeni-azylovych-zadosti-a-ceska-solidarita-v-otazce-migrace-8135124>
12. Cvičení k ochraně státní hranice. [online] 2015, [cit. 2025-3-7] dostupné z WWW: <https://policie.gov.cz/clanek/cviceni-k-ochrane-statni-hranice.aspx>
13. Dočasné znovuzavedení ochrany vnitřních hranic. [online] 2023, [cit. 2025-2-5] dostupné z WWW: <https://mv.gov.cz/docasne-znovuzavedeni-ochrany-vnitrich-hranic.aspx>. (PDF)
14. Na hranicích se Slovenskem od čtvrtka obnoví kontroly, [online] 2022 [cit. 2025-3-5] dostupné z WWW: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/na-hranicich-se-slovenskem-se-od-ctvrtka-obnovi-kontroly-roz/r~dc228bea3ddb11edba63ac1f6b220ee8>
15. Slovenské hranice budou kontrolovat vojáci. [online] 2022 [cit. 2025-3-5] dostupné z WWW: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/kontroly-hranice-cesko-slovensko-migranti-vojaci-armada.A221009_081659_domaci_klf
16. Schengenbusy, terénní vozidy, drony i termokamery. [online] 2015, [cit. 2025-3-10] dostupné z WWW: <https://mv.gov.cz/clanek/schengenbusy-terenni-vozy-drony-i-termokamery-police-ma-dostatek-nove-techniky-k-ochrane-statni-hranice.aspx>
17. Mimořádné opatření ze dne 3. října. [online] 2023, [cit. 2025-3-10] dostupné z WWW: <https://mv.gov.cz/clanek/opatreni-obecne-povahy-ze-dne-3-rijna-2023.aspx>. (PDF)
18. Zařízení pro cizince. [online] 2017, [cit. 2025-3-10] dostupné z WWW: <https://www.suz.cz/co-delame/provoz-zarizeni/>
19. Kontingenty poprvé v tomto roce odjeli do Makedonie a Srbska. [online] 2018, [cit. 2025-3-10] dostupné z WWW: <https://policie.gov.cz/clanek/kontingenty-poprve-v-tomto-roce-odjely-do-makedonie-a-srbska.aspx>

20. Kontingent Makedonie 50 splnil úkol. [online] 2018, [cit. 2025-3-10] dostupné z WWW: <https://policie.gov.cz/clanek/kontingent-makedonie-50-splnil-ukol-a-je-zpet-v-cesku.aspx>
21. Evropská agentura pro hraniční a pobřežní stráž, [online] 2025, [cit. 2025-3-18] dostupné z WWW: <https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/institutions-and-bodies/search-all-eu-institutions-and-bodies/frontex>.
22. Kontingenty poprvé v tomto roce odjeli do Makedonie a Srbska. [online] 2018, [cit. 2025-3-18] dostupné z WWW: <https://policie.gov.cz/clanek/kontingenty-poprve-v-tomto-roce-odjely-do-makedonie-a-srbska.aspx>
23. Maďarská hranice je v obležení migrantů. [online] 2022, [cit. 2025-3-18] dostupné z WWW: <https://www.echo24.cz/a/SyRi5/ilegalni-migrace-madarsko-srbsko-subotica-automaticke-zbrane>
24. Srbsko posílilo ostrahu hranic s Maďarskem, [online] 2023, [cit. 2025-3-18] dostupné z WWW: <https://www.novinky.cz/clanek/zahranicni-evropa-srbsko-posililo-ostrahu-hranic-s-madarskem-trasy-ilegalnich-migrantu-se-mohou-zmenit-40454201>
25. Srbsko kvůli nárůstu nelegální migrace zpřísní vízová pravidla. [online] 2022, [cit. 2025-3-18] dostupné z WWW: https://www.iportal24.cz/zahranici/srbsko-kvuli-narustu-nelegalni-migrace-zprisni-vizova-pravidla/#google_vignette
26. Bezpečnostní aspekty migrace. [online] 2025, [cit. 2025-3-18] dostupné z WWW: <https://mv.gov.cz/clanek/bezpecnostni-aspekty-migrace.aspx#:~:text=Dlouhodobým%20cílem%20imigrační%20politiky%20je%20tyto%20hrozby%20v,řízený%20migrační%20proces%20musí%20být%20bezpečným%20a%20vyváženým.>
27. Romové, [online] 2012, [cit. 2025-3-18] dostupné z WWW: <https://www.aktualne.cz/wiki/domaci/romove/r~i:wiki:3082/>
28. Migrace na Slovensku. [online] 2023, [cit. 2025-3-18] dostupné z WWW: <https://www.novinky.cz/clanek/zahranicni-evropa-migrace-se-na-slovensku-stala-jednim-z-hlavnich-temat-volebni-kampane-40443823>
29. Turisty znechutila Okamurova kampaň v Praze. [online] 2024, [cit. 2025-3-18] dostupné z WWW: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/volby-kraj-sokovat-a-strasit-okamura-na-vaclavaku-ukazal-jak-vypada-slibovane-turbo-259035>

30. Poslanci vydali Okamuru ke stíhání. [online] 2023, [cit. 2025-3-18] dostupné z WWW: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/snemovna-vydani-tomio-okamura-trestni-stihani-sireni-nenavisti.A250212_132138_domaci_kop

Legislativní zdroje

1. ČESKO. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., o bezpečnosti České republiky. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2025 [cit. 2024-12-30] dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-1>.
2. ČESKO. Zákon č. 312/2001 Sb., o státních hranicích České republiky. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2025 [cit. 2024-12-30] Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-312>.
3. ČESKO. Zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích státních hranicích České republiky. In: *Zákony pro lidi.cz* [online] © AION CS 2010-2025 [cit. 2024-12-30] dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-312>.
4. *Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/399, kterým se stanoví kodex Unie o pravidlech upravujících přeshraniční pohyb osob (Schengenský hraniční kodex)*, [online] 2016, [cit. 2025-2-5] dostupné z WWW: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex%3A32016R0399> 2016content/CS/TXT/?uri=celex%3A32016R0399.
5. ČESKO. Zákon č. 326/1999 Sb. o pobytu cizinců na území České republiky. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2025 [cit. 2025-2-22] Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-326> *Úmluva o právním postavení uprchlíků*, 1951. Dostupné z WWW: <https://www.osn.cz/wp-content/uploads/2015/03/uprchlici.pdf>.
6. ČESKO. Zákon č. 191/2016 Sb., o ochraně státních hranic České republiky. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2025 [cit. 2025-2-5]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-191>.
7. ČESKO. Zákon č. 500/2004 Sb. správní řád In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2025 [cit. 2025-2-13] Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-500>.
8. Česko, Zákon č. 240/2000 Sb. o krizovém řízení In: *Zákony pro lidi.cz*, [online] 2025 [cit. 2025-2-15] dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-240>.

9. Česko, Ústavní zákon č. 110/1998 Sb. o bezpečnosti ČR In: Zákony pro lidi.cz, [online] 2025 [cit. 2025-2-15] dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1998-110>.
10. ČESKO. Zákon č. 186/2013 Sb. o státním občanství České republiky. In: Zákony pro lidi.cz [online]. © AION CS 2010-2025 [cit. 2025-2-22] dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2013-186>.
11. ČESKO. Zákon č. 325/1999 Sb. o azylu . In: Zákony pro lidi.cz [online]. © AION CS 2010-2025 [cit. 2025-2-22] dostupné z WWW:<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-325>
12. ČESKO. Zákon č. 104/2013 Sb. o mezinárodních justiční spolupráci ve věcech trestních In: Zákony pro lidi.cz [online]. © AION CS 2010-2025 [cit. 2025-2-22] dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2013-104>
13. ČESKO. Zákon č. 221/2003 Sb. o dočasné ochraně cizinců In: Zákony pro lidi.cz [online]. © AION CS 2010-2025 [cit. 2025-2-22] dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-221>.
14. ČESKO. Ústavní zákon č. 74/1997 Sb. o o změnách státních hranic se Slovenskou republikou In: Zákony pro lidi.cz [online]. © AION CS 2010-2025 [cit. 2025-2-25] dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1997-74>.

Seznam zkratek

AČR	Armáda České republiky
CS	Celní správa
ČR	Česká republika
EU	Evropská unie“
Frontex	Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž
ICP	Inspektorát cizinecké policie
PČR	Policie České republiky
USA	Spojené státy americké

Seznam grafů

Graf 1: Vývoj počtu zachycených osob 2022	37
Graf 2: K vývoji záchytů osob od zavedení opatření od 29. září 2022	40
Graf 3: Kontrola osob během opatření 2022	40
Graf 4: Počet zadržených převaděčů 2022	41

Seznam tabulek

Tab. 1 Délka státní hranice České republiky s okolními státy	12
Tab. 2 Přehledová tabulka s vymezením podmínek pro zřízení mezinárodního letiště v České republice	21
Tab. 3 Přehledová tabulka, porovnání ČR – SK	27
Tab. 4 Počet zachycených osob při tranzitní migraci	36
Tab. 5 Vývoj zachycených osob	36
Tab. 6 Porovnání oprávnění PČR a CS	38
Tab. 7 Vývoj opatření 2022/2023 v číslech	40
Tab. 8 Prodlužování lhůt bezpečnostního opatření 2022/2023	41
Tab. 9 Vývoj počtu zachycených před opatřením 2023/2024.....	42
Tab. 10 Vývoj opatření 2023/2024 v číslech	43
Tab. 11 Přehled využitých článků v dokumentaci	43

Seznam příloh

Příloha I: Dotazníkové šetření.....	66
Příloha II: Příklady značení státní hranice	68

Přílohy

Příloha I: Dotazníkové šetření

Dotazník byl primárně zaměřen na respondenty ze základních článků PČR, kteří se účastnili bezpečnostního opatření spojeného s ochranou vnitřních hranic, kteří slouží na územním odboru Praha venkov – Východ. Doplněn byl o respondenty z okolních OOP ve Středočeském kraji. Cílem dotazníku bylo zjistit míru ochoty podílet se na opatřeních, míru právního povědomí o zákonných podmínkách a negativních zkušenostech s minulými opatřeními.

1. Jak dlouho pracujete u PČR?
 - a) 1 – 7
 - b) 8 – 14
 - c) 15 a víc
2. Vnímáte nelegální migraci jako nebezpečí pro ČR?
 - a) ANO
 - b) NE
3. Účastnil jste se v minulosti CVIČENÍ při ochraně hranic ČR?
 - a) ANO
 - b) NE
4. Účastnil jste se OPATŘENÍ během migrační krize, při uzavření hranice ČR - Slovensko v roce 2022 -2023?
 - a) ANO
 - b) NE
5. Znáte právní normy, které upravují dočasné znovuzavedení ochrany vnitřních hranic ČR?
 - a) ANO
 - b) NE
6. Bylo by pro vás přínosné školení zaměřené na dočasnou ochranu hranic?
 - a) ANO
 - b) NE

7. Seznámil jste se během opatření s dokumenty, jako jsou Opatření obecné povahy, mimořádné opatření?
- a) ANO
 - b) NE
8. Dočasné zavedení ochrany vnitřní hranice během migrační krize vnímáte jak?
- a) Účinné a účelné
 - b) Zbytečné
9. Co pro vás bylo negativní během zavedení ochrany vnitřní hranice?
- Volná odpověď
10. Zajímal jste se během migrační krize o počty nelegálních migrantů?
- a) ANO
 - b) NE
11. Vyberte jednu možnost ve spojitosti s dočasnou ochranou vnitřních hranic.
- a) ANO, na opatření jsem je ochotně
 - b) NE, pokoušel jsem se vyhnout opatření
12. Spolupráci s dalšími složkami při ochraně vnitřní hranici hodnotíte jako?
- a) Bez problému.
 - b) Ano, byl problém.
13. Vyberte jednu z možností ve vztahu k migrační krizi.
- a) Jezdil bych opakovaně na vnitřní hranice.
 - b) Jel bych s kontingentem na vnější hranice EU.
 - c) Preferoval bych zapojení přes agenturu FRONTEX.

Příloha II: Příklady značení státní hranice

Obr. 1: Hraniční mezník na mostě přes Oldřichovský potok u Hrádku nad Nisou⁹¹

⁹¹ Vlastní zdroj

Obr. 2: Hraniční mezník na hraničním nádraží v Železné Rudě, vyznačení přímky hranice⁹²

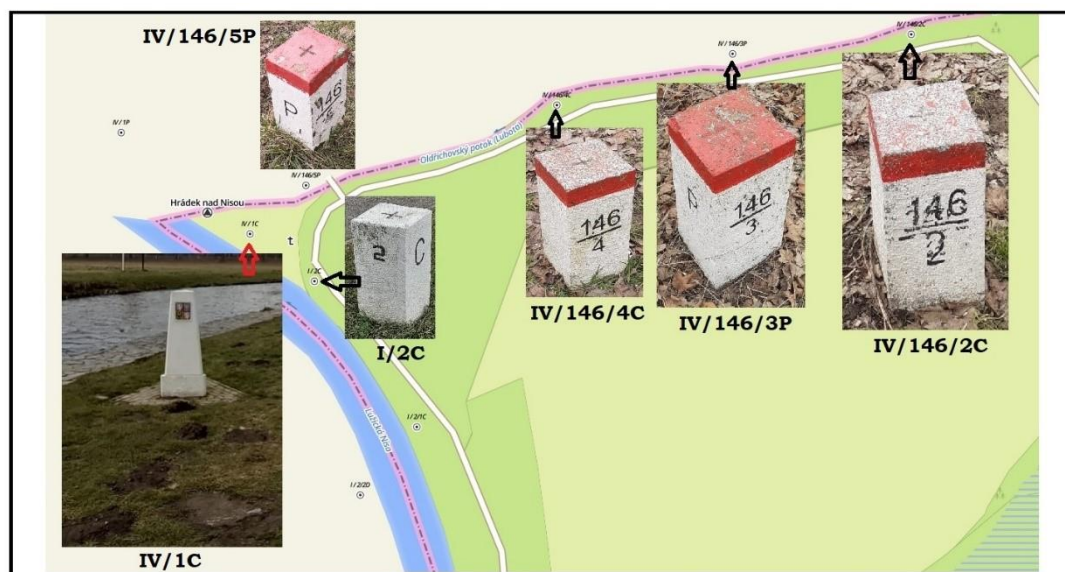
⁹² Vlastní zdroj

Obr. 3: Detail mezního znaku u východu z nástupiště, Železná Ruda⁹³

⁹³ Vlastní zdroj

Obr. 4: Hraniční znaky podél Oldřichovského potoka⁹⁴

Obr. 5: Zařízení upozorňující na průběh státní hranice⁹⁵

⁹⁴ Vlastní zdroj

⁹⁵ Vlastní zdroj

Obr. 6: Zařízení upozorňující na průběh státní hranice⁹⁶

Obr. 7: Koryto Lužické Nisy⁹⁷

⁹⁶ Vlastní zdroj

⁹⁷ Vlastní zdroj

Obr. 8: Hraniční železniční přechod se Spolkovou republikou Německo v Železná Ruda – Alžbětín, minimální rozměr oválné tabule jsou 530mm šířky a 720mm výšky⁹⁸

⁹⁸ Vlastní zdroj